

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. F. Felicis Potestatis Panormitani Ordinis Minorum S.
Francisci de Observantia ... Examen Ecclesiasticum**

Potesta, Felice

Coloniæ, 1712

Pars III. De Denunciationibus faciendis pro confessariis sollicitantibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40060

Dicendum existimo excusari eum, non so-
lum, qui bona fide à se ipso combureret, sed
etiam metu panæ, aut quia ipse librum com-
pulerit, aut quia sine facultate legerit, vel
retinuerit, à se ipso combureret. Nam alias,
& hinc legis habetur, quod scilicet liber sup-
primatur, & ad simplicem actum obedientia
non videtur cum tanto discrimine iste obli-
gandus.

478 Sed citè id non probat Diana cit. his
verbis.

Sed ego non video, quare legens hereticum
librum absque facultate possit illum combure-
re, & non potius Confessario præbere, ut illum
deferat Inquisitoribus: & sic observabit Con-
signationes Pontificum absque periculo, & di-
scrimine suo.

479 Adde, hunc censeri spontè compa-
ntem. Hinc Julius III. n. 308. relatus, non
consignantes ibi expressos, ex retentione,
quam supponit, non præcipit, ut punian-
tur, sed illis indulget, ut facta consignatione,
absque aliqua abjuratone à censuris & pæ-
nis ex retentione incurris, eo ipso in utroque
sæculo sint absoluti.

480 Melius Leander cit. assignat.

Cum enim Domini Inquisitores, quando
liber hereticus illis defertur, interrogent de-
ferentem, unde illum habuerit, an illo usus
fuerit, &c. hinc est, quòd aliquando possit
contingere, grave aliquod damnum deferentis
evenire.

481 Illud mihi verum, quòd non potens
librum heretici Inquisitori deferre, vel
quia ei opportunitas deest, vel quia aliqua
rationabilis causa id non permittit, & inde
fit astrictus librum diu apud se retinere, ul-
quequòd opportunitas suppetat; tunc potest
illum propria autoritate comburere; quia
ex una parte ad impossibile nemo tenetur:
v. num. 190. & ex alia melius facit quis com-
burendo, quàm serpentem pulchrum visu,
sed re pestiferum, apud se, cum sit, aut
aliorum periculo retinendo: sola curiositas
humanæ conditioni novitatis amicæ con-
naturalis sufficientes dabit saltem ad legen-
dum impulsus. Cujus autem fortitudinis se
jactabit luteum figmentum, ut in occasione
labendi diu permaneat, ne frangatur, secu-
rum. v. num. 365.

P A R S T E R T I A

De Denuntiationibus faciendis pro Con- fessariis sollicitantibus.

Unum omnino hic monitum volo, Casus nimirum, qui in hac tertia parte expo-
nuntur, figuratos, & fictos ferè esse, non veros; & solum apponi, ut sint
Confessariis lumen, ac regula ad Sacramentum Pœnitentiæ
studiosè, ac vigilanter tractandum.

C A P U T I.

De Bullis, & Decretis circa onus denuncia-
di Confessarios sollicitantes.

481 O nus denunciandi Confessarios
sollicitantes ad sanctum Tribunal
Pœnit. Exam. Ecclesiast. Tom. II.

Inquisitionis, habetur ex Constit. Pauli IV.
16. Aprilis 1561. Pii IV. 6. Aprilis 1564.
Clem. VIII. 3. Decembris 1592. Pauli V.
16. Septembris 1608. & Gregor. XV. 30.
Augusti 1621. quæ Bullæ differunt in hoc;
LIII
quia

quia Pius, Clemens, & Paulus comprehendunt solum casum sollicitationis mulierum in actu Confessionis, pro Regnis Hispania, Portugallia, & Algarbiorum; Gregor. verò dilatat, comprehendendo casus sollicitationis cuiuslibet personæ, etiam extra occasionem confessionis in Confessionario, & prototo Orbe terrarum, obligando inluper Confessarios, ut penitentes de tali obligationi moneant, his verbis.

Gregorius Papa XV.

483 **U**niversi Domini gregis curam, &c. statumms, decernimus, & declaramus, quod omnes, & singuli Sacordotes, tam seculares, quam Ec. Regulares cuiuscumque dignitatis, &c. qui personas, quæcumque ille sint, ad inhonestam, sive inter se, sive cum aliis quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis Confessionis, sive ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis huiusmodi, etiam ipsa sacramentali confessione non secuta, sive extra occasionem confessionis, in Confessionario, aut loco quocumque, ubi confessiones sacramentales audiuntur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire, sollicitare, vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, sive tractatus habuerint, in Officio S. Inquisitionis severissime, ut infra, puniantur. Ec. mandantes omnibus Confessariis, ut suos penitentes, quos noverint fuisse ab aliis ut supra sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu ut presertim, et altantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis prædicitis. Quòd si hoc officium prætermiserint, vel penitentes docuerint non temerè ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes ut supra, eidem locorum Ordinariis, & Inquisitoribus illos pro modo culpa punire non negligant. **Es. Datum Romæ, Ec. die 30. Augusti 1622.**

484 Bulla igitur Gregor. XV. est retracta, & regula in hac materia, ita ut casus, qui in ea comprehenduntur, sint omnes sollicitationis; secus qui aliter. Ut autem ibi dicitur, & clarius procedam, singulas articulas expendam, proprios singulos articulos casus. Interim Confessarios, qui sollicitos in tam gravi negotio satisfacere cupiant, aures erigant, & studiosè animadvertant, horror.

CAPUT II.

De prima Clausula

Omnes, & singuli Sacordotes,

QUÆRES I.

485 *An Sacerdos iurisdictione carnis, fingens eam habere, comprehendatur prædicta clausula, & sit denunciandus.*

Eum non comprehendi, & non esse denunciandum, tenet Boet. in *Tract. fidei cap. 23. n. 64.* & Leander de *ser. p. tract. 5. disp. 23. qu. 39.* quia alii Pontifices, & ipse Gregor. in sua narrata epistola se loquuntur de Sacerdotibus de quibus confessiones; unde particulae postulantur.

Omnes, &c. referuntur ad proteritum, & relatum est in referente, Barb. *axiom. tit. 1. ff. de i. ven. Gloil. bof. axion. q. 1. ff. de p. major.*

486 Resp. tamen, omnino comprehendatur, & esse denunciandum ex vi Bullæ Gregor. Dian. *par. 4. tit. 1. res. 8.* Castropal. qui prædictas particulas: Omnes, & singuli, comprehendit omnes Sacerdotes tam distributive, quam collectivè, ut nullus, qui sit Sacerdos, escapiat; simplex autem Sacerdos non approbatus, fingens esse approbatum, veriè propriè est Sacerdos; adeoque comprehenditur; nam eo ipso, quòd fingit esse approbatum, habetur finis à lege Gregor. prætelus, ne pro medicina, veniant, &

QUÆRES II.

489. *An mandans, fingens se Sacerdotem, & interpret, sollicitent, sicut denunciandus*

Mandantem Confessario, ut pro se sollicitet poenitentem; eum, qui se fingit Sacerdotem, cum non sit, & interpretem confessionis, si sollicitent in actu confessionis, aut immediate, vel post, esse ex vi harum Bullarum denunciandos, asserunt Freiras, Escobar, & Trinitarius; quia habetur finis legis, quod porrigant pro pane aspidem, in Ecclesia perniciem. Specialiter de mandante suadet; quia qui per alium aliquid facit, est perinde, ac si per ipsum faciat. Et interpret participat de actu sacramentali, quatenus ad sigillum tenetur.

Resp. non esse ex vi harum Bullarum denunciandos, cum Diana *par. 10. tr. 14. ref. 42. p. 1. tract. 4. ref. 15. par. 4. tr. 5. ref. 9.* Leandro *de sacr. poenit. tract. 5. disput. 13. a. 9. 36.* Castropal. *tom. 1. tr. 4. disp. 9. punct. 9. num. 5.* & nonnullis apud ipsos. Probatur, nedum quia odia sunt restringenda, sed etiam ex proprietate verborum legis. Nam lex expressè loquitur de Sacerdote, qualis non est Sacerdos fictus. Item de Sacerdote gerente munus Confessarii, cuiusmodi non est mandans, aut interpret. Nec officit, quod mandans, aut interpret sit Sacerdos, aut Confessarius, quia materialiter se habet, cum possit esse laicus. Tum quia interpret se tenet ex parte poenitentis, non Confessarii; nam poenitens utitur, quando deficiente copia Confessariorum, Confessarius, qui suppetit, est ejus lingue ignarus; & cum onus denunciandi sit expressè impositum contra Confessarium sollicitatem, non contra poenitentem sollicitatum, interpret sollicitans non comprehenditur.

Ratio in contrarium non obstat, quia li.

L1111 2

cet

pane aspidem porrigat, in Ecclesia perniciem. Et ita, si poenitens accedat pro confessione ad simplicem Sacerdotem, quem putat esse confessarium, ille verò eam linquens in bona fide excipiat, & in confessione, aut immediate post, vel ante, etiam confessione non secuta, aut absolutione non data, sollicit, est denunciandus. Suam sententiam vocat Bord. *in man. consulti, de anno 1693. foli. 25. num. 5.*

487. Ad rationem in oppositum. Greg. in principio Bullæ loquitur de Sacerdotibus deputatis, non ex propria mente, sed referendo expressè dispositiones suorum antecessorum, qui de deputatis loquuntur, illasque confirmat; & post earum confirmationem, in odium tanti sacrilegii, motu proprio dilatat onus denunciandi tam quoad casus, quam quoad personas tam sollicitas, quam sollicitantes, quod ut vidimus n. 482. alii Pontifices non fecerunt; unde dispositio Greg. referretur ad Sacerdotem deputatum; non restrictione verè deputati, sed sub universalitate veri Sacerdotis; & quia simplex Sacerdos fingens se deputatum ad confessionem, est verè Sacerdos; ideo comprehenditur sub lege Gregor. tum quia *leges intelligende sunt secundum proprietatem verborum, l. non aliter, ff. de legat. 3. leg. fin. Cod. de his, qui voc. Gloil. addit Clem. II. de rescript. Barbo. axiom. 122.* & lex generaliter loquens, generaliter est intelligenda, *l. de pretio, ff. de publica in rem act. ex cap. solita de major.*

488. Nec officit, quod à simplici Sacerdote non fiet Sacramentum, præsertim si non absolvet; 1. quia accusatio est sacramentalis, quantum sufficit ad obligationem sigilli sacramentalis; 2. quia Greg. non requirit confessionem, ut patet per illas particulas: *Confessione non secuta: v. n. 536.*

ecet militet idem finis, non militat eadem pena, quoniam lex eos non expressit, cum potuisset, quod indicat eos comprehendere nonuisse, juxta illud, *lex si alius voluisset, expressisset, l. un. q. si autem, C. de Caduc. toll. l. si servum, ff. de acquir. hered. §. Prator, v. non dixit, C. Audientiam 21. de decim. Pelliz. tr. 6. cap. 2. n. 123. & cap. 6. n. 24. item ex reg. juris in 6. reg. 15. in odiosis non valet argumentum de casu expresso ad casum non expressum, de persona ad personam ex identitate, aut similitudine rationis; nam expressio rationis non extendit legem, quia lex odiosa non minus pendet à voluntate legislatoris, quam ab ejus ratione. Rodr. tom. 1. q. 11. art. 6. §. 14. & q. 47. art. 1. in fine. Port. ver. lex in addit. n. 13. Bord. tom. 4. p. 3. ref. 149. n. 59. & Com.*

Ex his sequitur, quod laicus, aut Clericus, non Sacerdos fingens se Sacerdotem, & Confessarium, si sollicitet, non sit denunciandus; bene verò Sacerdos, si fingat se Confessarium; secus, si non fingat se Confessarium. Tancr. tom. 4. tr. 1. de pœnit. q. 11.

490 Dico tamen, eos esse ex alio capite & ex aliis Bullis denunciandos. Leander cit. & Diana p. 9. tr. 9. ref. 32. quia sunt suspecti in fide, quia et unus abutuntur Sacramento, non minus, quam qui abutuntur hostia consecrata ad thesaurum inveniendum. Maxime ex Constit. Gregor. XIII. contra eos, qui se Sacerdotes simulant confessiones excipiunt. Requiritur autem, ut absolutionem etiam dederint; quia non censentur Sacramentum Pœnitentiæ administrasse, si absolutionem non dederint. Castrop. cit.

QUÆRES III.

491 Confessarius sciens hoc mane tali hora Catharinam ad ipsum accersuram pro confessione, posuit in Confessionario non Sacerdotem,

fingentem se Confessarium, qui matrem occedentem sollicitavit, ut rem haberet cum Confessario; An sit denunciandus?

R Esp. pœnitentem non tenet denunciare sollicitantem, quia non erat Sacerdos nec ipsum Confessarium, quia est matrem juxta dicta n. 9. Tancr. tom. 4. de pœnit. tr. quæst. 13.

Si verò, quando fuit actus sollicitationis, sive in actu confessionis, sive pœnitentiæ confessionem, sive in Confessionario Confessarius fuit præsens, tunc est denunciandus non minus, quam si dedisset alicui licentiam sollicitationis domi legendam, per quod quia tunc ipse loqueretur in honore matris muliere mediante alio tamquam si loqueretur sibi conjuncto, plus quam in media sententia. Tancr. cit.

QUÆRES IV.

492 Confessarius casu auditur confessionem cujusdam mulieris, quam ipsa facit cum alio Confessario, & cognoscens mulierem facilem ad peccata carere, cum immediate insecutus post confessionem ab ea inhoneſta requisivit. An denunciandus?

R Esp. non esse denunciandum. Tancr. q. 27. quia Bullæ loquuntur de Sacramento audiente confessionem, ut Confessarius. Hic autem auditur furtum confessionem, etiam cum alio Confessario, & non ut Confessarius; materialiter enim se habet, quod Confessarius, quoniam talis auditur pœnitentem esse laicus.

Eadem ratione Diana par. 10. tr. 1. ref. 42. §. unde ait; non esse denunciandum qui tractibus, aut signis provocat matrem dum alteri confitetur, quia licet sit in Sacramento, non inferit ut Confessarius, sed ut extraneus, qui potest esse laicus.

QUÆRES V.

CAPUT IV.

493 An Confessarius sollicitans teneatur denunciare seipsum?

R Esp. non teneri. Leander cir. 9. 42. Diana p. 1. tr. 2. 4. res. 8. quia nemo tenetur prodere seipsum, ex cap. Aliquando de penis dist. 1. n. 609. & quilibet à denunciando excusatur, quando ex denunciatione probabiliter, & prudenter timet periculum. propter famam, vitam, honoris, &c. quia præcepta humana non obligant cum gravi nocumto. Leander cir. 9. 44. Peyr. & alii apud ipsum.

QUÆRES VI.

494 An mulier sollicitans sit denuncianda

R Esp. negativè, quia lex Confessarium, non penitentem sollicitantem exprimit. Hinc roboratur resolutio n. 489, Imò mulier denunciando, supra confessit, non tenetur suum manifestare consensum, quia materia denunciationis est sollicitatio, seu actus inhonestus Confessarii, minime mulieris, seu penitentis. Confessat ex Bulla Greg. n. 483. Diana p. 1. tr. 4. res. 23. Bord. in man. consult. sect. 25. n. 168.

CAPUT III.

De secunda Clausula

Persona, quacunque illa sint.

495 Sub quibus terminis, ex proprietate verborum, veniunt foemina, & mares, puella, & pueri rationis inexpertes; solent enim ut advertit Bord. cir. n. 19. parentes suos filios quinque, aut sex annorum præsentare Confessariis, ut illos ad hoc Sacramentum paulatim alliciant; unde si tunc Confessarius aliquem puerum, aut puellam ex istis sollicitet, est omnino denunciandus.

De tertia Clausula

Ad inhonestam.

496 Nominè inhonesti veniunt solùm actus venerei. Unde Confessarii sollicitantes in confessione penitentes ad alia crimina, puta furti, homicidii, non sunt denunciandi. Diana par. 1. tr. 4. res. 20. par. 4. tr. 5. res. 17. & ex praxi DD. Inquil. idque ex vi Bullæ Greg. Ex alio autem capite sunt suspecti de hæresi, & cognoscuntur ab Inquisitoribus, ex abusu scilicet sacramenti. Bord. in man. consult. sect. 25. n. 122.

498 Sollicitatio igitur, quæ onus denunciationis parit, est tentatio à Confessario ad verius penitentem facta ad inhonestam. Ad inhonestam tentare dicitur provocando, invitando, aut alliciendo verbis, aut signis de se ordinatis ad actus venereos. Signa sunt oscula, tactus impudici etiam sui ipsius Confessarii, tactus manuum penitentis sine causa, missio osculi manibus, studiosa compressio pedis, aut oculi, & similia signa amatoria, quibus amantes uti solent ad invicendum, aut alliciendum aliquam personam ad sui amorem.

499 Quod est verum, etiam si sollicitatio fiat per signa venialiter inhonestam, nempe leviter indicativa amoris lascivi, quia licet tales actus sint ex se leves, ex circumstantia tamen temporis ministrandi Sacramentum, cum qua sunt conjuncti, sunt graves, & mortales; ac proinde pariunt onus denunciationis. Leand. cir. 9. 12. Diana p. 1. tr. 14. res. 44. contra Soufa, Castrop. & Tancredi de penit. tr. 1. q. 10. tom. 4. dicentes, non esse denunciandum Confessarium, si penitentem tactibus ex se honestis tangat solùm ex circumstantiis venialibus, & penitens LIII 3 cognoscat

cognoscat Confessarium non habere animum ulterius progrediendi, nec ipsam habere periculum consentiendi in grave peccatum; quia excommunicatio major in edicto fulminata non fertur, nec ligat, nisi pro culpa mortali. At hoc fundamentum ruit, quia huiusmodi actus, aliis levis, esse graves ex circumstantia ministerii, probatum est in *tom. 1. de voc.*

Ad opus denunciandi non requiritur, quod sequatur principalis effectus, per sollicitationem intentus, aut quod persona sollicitata consentiat; sed sufficit, quod sit autentatus, ut constat ex verbis sequentibus Bullae: *Solicitare, vel provocare tentaveris. v. n. 547.*

QUÆRES.

500 Confessarius in confessione mulierem, qua de tepido mariti amore querebatur, docuit artificia, pluresque modos inhonestos allectivos, & remedia quedam applicanda, pariter ad allucendum maritum. An sit reus sollicitationis, & denunciandus?

R Esp. affirmative; quia docuit meretricia cum alia perpetranda. Item quia locutus est provocativa ad motiones carnales in se ipsis.

CAPUT V.

De quarta Clausula

Sive inter se, sive cum aliis quomodo libet perpetranda.

501 **P**Otest Confessarius pœnitentem sollicitare ad inhonestam, sive secum, sive cum aliis habenda, gerendo munus infami lenonis. Uno autem, aut altero modo sollicitet, est denunciandus. Etiam si pœnitentem sollicitet, ut ipsa cum alia mediet pro fornicatione. Est Com.

CAPUT VI.

De quinta Clausula

In actu Sacramentalis Confessionis, sive ante, vel post immensitatem.

502 **Q**uid sit sollicitare in actu Sacramentalis confessionis, & Quid verò sit ante, vel post immensitatem, & difficultas, quæ declaratur per sequentem casum.

Ex vi Bullæ Greg. non est denunciandus Confessarius sollicitans in alius sacramentis, nempe in administratione Baptismi, Altitoni, &c. quia nulla de iis sit mentio. *De n. 4. par. tr. 5. ref. 16. Leander. ca. 19. c. 1.* qui advertunt, eum esse denunciandum superioribus, ut corrigatur, ut abusus Sacramento, ob quod est suspectus de hæresi.

QUÆRES I.

503 Confessarius post auditam confessionem mulieris accedit ad ejus domum, aut in itinere illam sollicitat. An sit denunciandus?

Affirmat Lezana in *summa. q. 19. ca. 19. n. 34.* Peyr. & Hurtadius de materia, qui præsertim ait, peccatum carnis a Confessario cum pœnitente committitur intra 24. horas post confessionem, et licet sit denunciandus.

Negative respondes cum Lezana in *28. Diana, Castrop. & alius.* Ratio est, quia non sollicitat in actu, aut in loco confessionis, nec simulat confessionem, ut occidat, nec ex prætextu confessionis, quia prætextus confessionis non fuit velata, sed verus occasio confessionis; quia occasio confessionis dicit invitationem, atque cum prætextu confessionis, quia occasio confessionis dicit invitationem ante actum confessionis, quia non habentur in casu. Est licet

interius sit motus in actu confessionis, ex quo mulierem illam audivit, aut vidit; id tamen per nullum signum externum expressit, quod requirit, ut poena humane subijciatur. Nec denique quia immediate post, in quo sollicitatio est difficultas. Nam per cit. Doctores, & per ipsum Hurtadum *de iustitia fol. 299.* sollicitatio dicitur facta immediate ante, vel post confessionem, quando inter confessionem, & sollicitationem, nec penitens, nec Confessarius divertitur ad aliud loquendum, vel faciendum; unde si data absolutione Confessarius, aut penitens ad extraneos actus se divertit, v. gr. videndo Miliam, &c. & sic diversus terminam sollicitate, non dicitur sollicitare immediate post confessionem; cum ergo hoc totum eveniat in casu, non est casus denunciationis: v. *man. consulti. 25. n. 38.*

504 Id confirmat Bord. in *Trib. fidei cap. 23. n. 35.* cum Carena, & aliis, dicens: *Ly immediate ante incipere, quando penitens primo petit confessionem, vel ad eum iam expositum in Confessionali accedit; & desinit quando narrare incipit; unde intra illud spatium sollicitans, dicitur sollicitare immediate ante confessionem: si vero Confessarius videns mulierem in stalo genuflexam, sollicitat, non dicitur sollicitare immediate ante, cum non sollicitet intra illud spacium. Ly immediate post incipit à data absolutione, & desinit, postquam penitens recessit à confessionalis Confessarii, genuflectendo extra locum confessionis in alio loco, ut solet; & tunc Confessarius è suo loco recedens, si accedat illuc, & sollicitet, non dicitur sollicitare immediate post confessionis actum; & ita multo minus, si in itinere, aut in domo: item Bord. n. 37. addit, Confessarium dici sollicitare immediate ante, quando sollicitat penitentem ante se constitutum, & genuflexum;*

minime, si ante, licet petierit confessionem. Nec dici sollicitare immediate post, si cum sollicitet, postquam immediate recessit à Confessarii pedibus: v. n. 568.

Cæterum sententia affirmativa valde mihi arridet, si sollicitatio contingat eodem die, & ex peccato carnis in confessione audito; quia videtur facta occasione confessionis, qui cognovit penitentem proclivem ad venerem. Et cum sit facta eodem, dicitur facta *incontinenti*; unde licet non sit immediata, est proxima confessioni: & ita tenet Bord. in *man. consulti. 25. n. 38.*

QUÆRES II.

505 *Mulier ad confessionem accessit, Confessarius autem ante Crucis signum eam prevenit, & dilata in aliud tempus confessionem illam sollicitavit. An sit denunciandus.*

Resp. affirmative Diana, & Com. nam tunc dicitur sollicitare immediate ante, quia post accessum penitentis ad Confessarium expositum. Nec officit, quod confessio non sit secuta; quia in Bulla expressè habetur, quod Confessarius sollicitans sit denunciandus, etiam ipsa sacramentali confessione non secuta, n. 521.

QUÆRES III.

506 *Confessarius immediate post confessionem dixit mulieri: expecta me paulisper in Ecclesia; ipse autem à loco Confessionis sedens, ad aliud opus se divertit, tandem rediit, & eam inveniens sollicitavit. An sit denunciandus.*

Resp. esse denunciandum, si quando ad mulierem rediit, nullo habito cum illa tractatu antecedenti honesto, eam sollicitavit; quia hæc sollicitatio habet initium à confessione immediate post.

Si vero ante sollicitationem habuit tractatum

tum

tum de aliquo seruo, & reali negotio, & post illum accidat sollicitatio; tunc est necessaria distinctio: vel enim sollicitatio incipit à muliere, quatenus hæc primò Sacerdotem provocavit ad inhonestam, vel incepit ab ipso Confessario. Si primò, Confessarius correspondens provocationi mulieris non est denunciandus; bene verò si secundum. Quia in primo casu dignoscitur, quòd verba illa: *Expecta paulisper*; non fuerint ordinata ad sollicitationem, sed hæc per accidens, & independenter à illis contigerit. In secundo autem dignoscitur, quòd fuerint ordinata ad inhonestam, & quòd tractatus antecedens fuerit artificiosè factus à Confessario ad palliandam sollicitationem; quoniam exitus acta probat; nec juvat, quòd Confessarius revera, quando dixit: *expecta*, habuerit intentionem solum tractandi negotium, non sollicitandi, licèt postea per accidens sollicitaverit; non juvat, inquam, si fuit primus ad sollicitandum; quia Ecclesia judicat de extrinseco, n. 507. & 559.

Quòd si præfatus Confessarius non accessit tunc ad Ecclesiam, ubi & quando dixit se expectandum, sed sequenti die eam provocavit ad inhonestam; videtur, quòd non sit denunciandus, quia provocatio est à confessione remota, & prava illa intentio potuit contingere nocte intermedia: v. num. 511. Tum quia, *incontinenti facta non dicuntur, die interposita, leg. Quod ait 23. §. Quod ff. ad l. jul. de adult. Bona. in man. consult. sect. 25. n. 31.*

QUÆRES IV. TRIA.

1. Confessarius statim post confessionem duxit ad cubiculum puerum, & sollicitavit.
2. Confessarius statim post confessionem dixit puero; veni hodie ad meam domum, & tradam tibi chirographum: tua confessionis: Accessit puer, & Confessarius eum sollicitavit.

3. Confessarius penitenti penitentiam imposuit, ut ab ipso Confessario domi sua de plura flagellis afficeretur, & in accedente de hujusmodi Confessariis sint denunciandi? 507

R Esp. affirmativè cum dicitur de 4. res. 11. Leand. cit. q. 3. §. 4. & similes casus ratione dependentie tendunt confessionem, & hujusmodi sollicitationes habent initium ex confessione per se, & per se ordinatum ad inhonestam, datum in primo, & secundo casu atq; post confessionem, in tertio vero casu in ipso actu confessionis; nam penitentia est per se annexa actui confessionis, & tale signum externum sit per se ordinatum ad inhonestam, patet ex exitu, quoniam non est a probat. Item in primo casu sollicitatio immediate post confessionem, quia non inter ipsam, & confessionem, nisi sola ductio ad effectum sollicitationis. Et in tertio casu post confessionem, sed ubi sollicitationis domi legenda, est denunciandus, dicitur cit. q. 15. contra Castropal. n. 114. ex simili ratione denunciandum est Confessarium, qui sciens feminam sollicitare accedere pro confessione, ita ut velet confiteri, ipse vero eam statim per se sollicitet. Aut si mulieri confessionem per se sollicitet, & confessionem dissuadeat, & sollicitet immediate ante sollicitat. Eadem ratio denunciandus est Confessarius, si in confessione suadet mulieri, ut sibi domi veniat, ostendat, quæ infecta morbo dicitur, quod di enim sunt actiones inhonestæ, & confessione per actum externum dependentes.

QUÆRES V.

508 Confessarius audita confessione dixit puero, sed ipse postea tradidit tibi chirographum confessionis, & sollicitavit eum. An denunciandus?

Resp. non esse denunciandum, juxta dicta in n. 503. si nihil de hac delatione dixit puer in confessione. Bord. n. 57. quia tunc sollicitatio non est immediata, & proximè pendens à confessione, sed remotè. Effet autem denunciandus, si proximè ad confessionem dixisset puero: *Ego ducam in tuam domum obitographum confessionis*; etiam si suam mentem inhonestam non expressisset, ob rationem de n. 507. v. n. 368.

CAPUT VII.

De sexta Clausula

Sub occasione, vel pretextu confessionis huiusmodi, etiam ipsa sacramentali confessione non secuta.

509 **H**Æ duæ particulae, *ocasio*, & *pretextus confessionis*, sunt diversae, quia occasio est confessionis verè petite; pretextus verò est velumen, & color confessionis, quæ non est, aut falsa est. Dicitio enim *sub pretextu*, idem significat, quod sub velamine, vel colore alicujus rei, quæ non est, vel jam desinit esse, seu falsa est, l. *sub pretextu*, C. de *translat.* sint pro claritate. Unde occasio confessionis dicit invitationem ad confessionem veram; pretextus verò dicit invitationem ad confessionem coloratam & fictam.

QUÆRESI.

Quo Confessarius vocatus hodie à penitente ad audiendam ejus confessionem domi sequenti die, accessit sequenti die ad ejus domum, & tam confessione postposita sollicitavit. An sit denunciandus?

Resp. affirmativè. Bord. cit. n. 38. quia violavit hanc particulam: *Occasione Confessionis*, quoniam occasionem sollicitandi

accepit à confessione petita à persona verè confiteri volente, data illius temporis opportunitate.

Ut autem hanc particulam à præcedenti particula, *immediatè ante*, distinguas, tres distinguo casus.

Confessarius tripliciter potest penitentem sollicitare, 1. Quando nulla facta prius petitione, penitens confiteri volens genuflectit coram Confessario exposito, qui ante Crucis signum illum prævenit, & sollicitat, 2. Quando facta prius petitione confessionis, Confessarius penitentem prævenit, antequam ille genu flectat, vel antequam ipse confessionem excepturus sedeat, & sollicitet, sive postea confessio sequatur, aut non, 3. Quando facta prius petitione confessionis, Confessarius sedeat, & penitentem genuflexum, antequam narrare incipiat, sollicitet. In 1. casu Confessarius est solùm violator particulae, *immediatè ante*, ut dixi in n. 503. & 504. & non alterius particulae, *occasione confessionis*; quia occasio dicit invitationem, quæ in casu non præcessit actum confessionis. In 2. casu est violator solius posterioris particulae, *occasione confessionis*; quia præcessit invitatio. In 3. autem casu est violator utriusque particulae, & quia sollicitat occasione confessionis; nam præcessit invitatio, & quia immediatè ante, ob dicta superius.

Si autem nulla facta petitione confessionis, Confessarius sollicitet mulierem in Ecclesia existentem, non est denunciandus, etiam si statim post sollicitationem mulier confessionem petat ab eodem, si ille post petitionem non sollicitet; quia occasio, & pretextus, uti causæ, debent præcedere effectum sollicitationis, Bord. in *man consult. scilicet*. 25. numer. 32. vide numer. 507.

Mmmmm

QUÆ.

Q U Æ R E S II.

511 Confessarius post auditam mulieris confessionem, & ibi ejus adulterium, accedit ad ejus domum, ibique, aut in itinere illam sollicitavit, & cum mulier rennisset, Confessarius subjunxit, Cum alius es, adulterata, bene potes me cum. An sit denunciandus?

Videtur, quod non; nam si esset denunciandus, maximè ex illa clausula: *Ex occasione confessionis*; sed non ex ea; quia occasio dicit invitationem, aut provocationem ante actum confessionis, quæ nulla præcessit; igitur non est denunciandus, ut dictum est in 1. casu n. 503.

Resp. tamen esse denunciandum, nedum ut fractorem sigilli, verum etiam ut reum sollicitationis ex occasione confessionis; nam iste occasio sollicitandi desumpsit ex confessione audita, quod ipsemet exprimit per signum externum, per allata verba subjuncta mulieri, quod signum externum non habetur in casu, de n. 503. & ideo ibi eum excusavimus; unde cum in hoc casu cesset ratio excusationis, cessare debet excusatio, & solum dico, non esse denunciandum ex vi sollicitationis, si distantia physica esset tanta, v. gr. plurium dierum, ut sollicitatio prudenter non censeretur moraliter cum confessione conjuncta: v. n. 506.

Ad rationem in oppositum, dico, id esse verum de occasione confessionis faciendæ, minimè de occasione confessionis, dum fit; quæ quidem parit onus denunciationis, non minus, quam illa, si exprimitur per signum externum.

Q U Æ R E S III.

512 Confessarius amore captus cujusdam mulieris, non expectat, ut invitetur, sed ipse eam prosequens die ad confessionem invitat,

accedit ad Ecclesiam mulier, & Confessarius de confessione curans, imò se ad illam mulieri, ut verbum ullum de confessione quatur, illam ante januam Ecclesie vocat, & ibi sollicitat. An sit denunciandus?

R Esp. affirmative. Bord. cit. nam quia est violator illius particularis textu confessionis; sollicitat enim etiam confessionis.

Q U Æ R E S II.

513 Mulier facta conventione cum sacerdote de peccato carnis, agnovit se delictum executionis pro familiaribus domus, et se fingens, eum de eisdem peccatis vocavit sub prætextu confessionis, & eum habuerunt. An talis Sacerdos sit denunciandus?

A Firmat Fagundes lib. 6. in Det. c. n. 17. cum Sanctio; quia dicitur ad confessionem oportunitatem ex confessione.

Negant Diana 4. p. tr. 5. res. 57. Ferrus & Leander cit. 9. 24. quia in casu peccatus confessionis non est per se, & per se ordinatus ad sollicitationem, seu ad ebullentia, sed remotè; proximè enim, & per se ordinatus tanquam medicum ad curam familiaris domus à scandalo, & impuritate mali: nec res habita, aut sollicitatio, habet ortum ex prætextu, sed ex tractatu peccati.

Idem tenet Tancr. tom. 4. tr. 1. de pecc. n. 19. si mulier vocet in sui domum confessionem ex compacto fingens velle confiteri, ut sic decipiat Superiorem ad dandam licentiam exeundi, & tunc rem habeat, n. 516.

Omninò autem est denunciandus, si ebullentia tractans confessionem simulatam, & constantes illudendos, etiam si simulatio sit in condictione mulieris; quia sola simulatio confessionis in sollicitatione opus denunciandi parit, n. 541.

QUÆRES V.

514 Mulier non ex pacto, sed vere confessoris confessionis vocavit in sui domum confessarium, qui cum accessisset, a muliere provocatus, habuit rem cum illa. An denunciandus?

R. Esp. esse denunciandum. Tanet. cit. q. 9. q. 9. quia verè habuit inhonesta cum muliere prætèxtu confessionis.

QUÆRES VI.

515 Confessarius Regularis ad facilius obediendam a suo Superiore licentiam exeundi, sicut sibi oportere exire è Monasterio ad audiendam confessionem suam penitenti infirmæ, quam amicum non vult audire, sed inducere ad inhonesta, si que in eff. etu accidit. An denunciandus?

R. Esp. non esse denunciandum. Bord. nu. 178. quia si esset denunciandus, maximè ex prætèxtu, vel ex simulatione confessionis. Non ex prætèxtu; nam prætèxtus est color confessionis cum ipsa penitente, non cum tertia persona. Nec ex simulatione; quia simulatio attenditur respectu loci, non respectu tertiæ personæ; sit enim per ipsum factam confessionem in actu secundo simulatam in loco; in casu autem solum fingitur inspecti futura confessio: v. n. 513.

QUÆRES VII.

516 Mulier vocavit in sui domum confessarium, non confessionis, sed solum consilii causa, quo dato Confessarius ab ea inhonesta commisit; at quia illa respondit, se nolle assentiri ob verècundiam, quam habet in confitendo peccata carnis, confessarius subjunxit, se tunc confessionem excepturum, quando ei placuit. An sit denunciandus?

R. Esp. non esse denunciandum. Lupus de Inquis. p. 1. lib. 5. diff. 7. & Bord. cit. n. 41.

Ratio est, quia in hoc casu nulla ad est conditio ad onus denuntiationis à Pontificibus requisita. Ostenditur discurrendo per singulas. Hæc, inquam, sollicitatio ad inhonesta non fuit in actu confessionis, ut constat. Non immediatè ante; quia mulier non accessit pro confessione. Non immediatè post, quia ejus confessionem non exceperat, & quando postea exceperat, eam absque ulla sollicitatione dimisit. Non in confessionario, aut simulando confessionem, ut patet. Non occasione confessionis; quia ad sollicitationem non præcessit invitatio ad confessionem. Nec demum ex prætèxtu confessionis; quia nullum præcessit velamen confessionis. Et cum non sit alia conditio, quæ onus denunciandi Confessarium sollicitantem pariat, sequitur, quòd talis Confessarius non sit denunciandus.

Non obstat autem, quòd consensus mulieris ad turpia dependeat postea à confessione, qua non præmissa, eum Confessarius non obtineret. Quoniam licet consensus mulieris à confessione dependeat, non sic sollicitatio; Bulla verò solum loquitur, & disponit de sollicitatione Confessarii, minimè de consensu mulieris sollicitata.

517 Ex his colliges, capita denuntiationis ex vi sollicitationis singillatim sufficientia ad onus denunciandi esse septem, 1. Actus confessionis, 2. Immediatè antè, 3. Immediatè post, 4. Occasio confessionis, 5. Prætèxtus confessionis, 6. Confessionarium, 7. Simulatio confessionis.

QUÆRES VIII.

518 Mulier accessit ad Confessarium dicens se velle sequenti die confiteri, Confessarius autem non sequenti die, quando hac pro confessione accedere debet, sed tunc eam sollicitat extra Confessionarium, nec Confessionem simulans. An sit denunciandus?

M m m m m 2 Non

Non esse denunciandum; tenent Leander *cit. q. 20. Castropol. tom. 1. tr. 4. disp. 9. punct. 8. n. 4.* Sancius, & Trullench. apud Leandrum; quia tunc sollicitatio non est proxima confessioni faciendæ, sed est proxima conventioni de illa agenda. Idem tenent Tancr. *tom. 4. tr. 1. de Penit. q. 16.* qui solum dicit esse denunciandum, si mulier dicat se velle, non cras, sed statim confiteri, & Confessarius dissuadeat, & inhonesta tractet, &c. *v. n. 507.*

519 Ego tamen puto esse denunciandum ratione illius particulæ, *occasione confessionis*: quia ex invitatione ad Confessionem sequenti die faciendam sumpsit Confessarius occasionem & opportunitatem sollicitandi. Unde licet sollicitatio non sit proxima confessioni, est proxima petitioni confessionis. Item quamvis invitatio, & occasio confessionis non sit proxima confessioni physice, & quoad tempus, est illi proxima moraliter, & quoad ordinem, ex intentione ipsius mulieris, quæ talem petitionem per se ordinavit ad confessionem sequenti die faciendam; ex quo fit, quod ejus petitio hodie facta, censetur moraliter cum confessione crastina conjuncta, non minus, quam volitio efficax occidendi cras inimicam est moraliter cum crastino homicidio conjuncta; ex quo fit, quod quando in confessione exprimitur homicidium, non sit talis volitio exprimens; non alia ratione, nisi quia hæc volitio hesterina non est moraliter interrupta ab hodierno homicidio.

Ratio igitur ad oppositum, quod sollicitatio non sit proxima confessioni faciendæ, solum probat, quod Confessarius non sit denunciandus ex vi aliarum particularium: *Immediatè ante, vel post*: non probat autem, quod non sit denunciandus ex vi hujus particulæ: *Occasione confessionis*. Post hæc scripta

inveni pro mea sententia Bord. *in meo Casu. sect. 25. n. 33.*

Hæc mea decisio corroboratur etiam in casu n. 510. ubi nulla est in re confessio sollicitatio distat per diem ab invitatione confessionem, & tamen Confessarius sollicitantem denunciandum esse dicitur.

Q U Æ R E S II.

520 *Mulier accessit ad Confessarium, & statim confiteretur, Confessarius autem dissuasit ex mala intentione, ut postea non provocaret ad inhonestam, ac tunc notum habuit, nec per aliquod signum pravam intentionem ostendit; sed recedente muliere, accepit ejus domum, & ibi, aut in eorum, in Ecclesia sollicitavit. An sit denunciandus.*

Videtur, quod sit denunciandus, quia sollicitatio est facta occasione confessionis, & incepta immediate post petitionem confessionis per ipsum actum dissolutionis, qui fuit inhonestus, utpotè factus postea provocandi ad inhonestam, & ab ipse specificatur à fine: & solum non videtur denunciandus, quando ex circumstantiis constaret, quod dissuasio non fuerit facta in alium finem; licet postea per accidens sollicitatus tractatus inhonestus, uti supra, in multis.

Resp. negativè Tancr. *tom. 4. tr. 1. de Penit. disp. 7. quæst. 16. pag. 126.* ubi dicitur esse sententiam communem. Ratio est, quia supposita ea mala intentione, Confessarius melius, seu minus malum facit dissuasione mulieri confessionem, & ab ea se excusat, quam eam excipiendo; nam sic libere committit sacrilegio, quod incurreret committendo peccato mortali; sed si confessionem accepisset, provocando postea in iniuriam, & esset sollicitator in confessione, nec denunciandus, ac proinde non est denunciandus, *ut diximus in n. 507.* in simili tiori in hoc casu,

Præterea dissuasio illa, si attentè consideretur, non est inhonesta, quia ejus finis non est provocatio futura, sed vitatio sacrilegii, & periculi sollicitandi in confessione, stante intentione postea mulierem provocandi; qui finis est in se bonus, & solum concomitanter se habet ad intentionem postea provocandi. Simili ratione dicimus in tom. x. de Voto, esse honestum, & tenere votum, quando voves decemofynam, si non capiaris in furto, si obtineas prolem ex adulterio, quod intendis; quia tunc finis voti est salus, & proles, quæ sunt in se bona; furtum verò, aut adulterium non est finis, aut effectus à voto intentus, sed solum concomitanter se habet.

Similiter ob eandem rationem, si Petrus tentatus à Virgine ad rem, nolens fornicationem, & volens vitare periculum, quòd immineret, fornicationem dissuadeat, intendens illam ad sola oscula provocare; talis dissuasio inhonesta non esset, licet conjuncta cum intentione mala osculorum; quia solum concomitanter ad illam se haberet.

Tum quia talis dissuasio materialiter, & per accidens se habet ad provocatiorem mulieris; nam Confessarius, etiam si ejus confessionem exciperet, posset postea in itinere, &c. eam provocare absque eo, quòd esset denunciandus: v. n. 503. & 504.

Cum igitur talis dissuasio confessionis non habeat pro suo fine provocationem ad inhonesta postea faciendam, nec sit effectus, aut medium intentionis illius, sed solum concomitanter se habeat, non videtur inhonestatem contrahere, nec esse casus denuntiationis.

Talis tamen esset, si dissuasione confessionis statim post petitionem factæ Confessarius immediatè subjungeret aliqua verba, aut signa cum futura provocatione connexa, &

ad illam ordinata, v. gr. si diceret mulieri; *Non cures modo confessionem, quia prius habeo tecum loquus*; aut aliquod signum adderet pravam intentionem indicans, de quibus n. 498. & à n. 554. ad 574. tunc quidem esset casus denuntiationis, quia provocatio futura esset incepta per illa verba, aut signa immediatè post confessionis petitionem, juxta dict. n. 506. 507. 511. & 570.

QUÆRES X.

521 *Mulier accessit ad Confessarium fictè dicens se velle confiteri; Confessarius autem confessionem dissuasit, & statim tractavit inhonesta. An denunciandus?*

Resp. esse denunciandum. Tancr. cit. q. 19. quia Confessarius nesciens fictionem mulieris, verè ex parte sui tractavit inhonesta occasione confessionis.

CAPUT VIII.

De septima Clausula

Sive extra occasionem confessionis in Confessionario.

QUÆRES I.

522 *Confessarius extra confessionem, nec simulans confessionem, in Confessionario sedens sollicitavit mulierem pariter ante Confessionarium stantem, aut sedentem. An sit denunciandus?*

Negant esse denunciandum, Leander cit. q. 30. & apud ipsum Freiras, Fagundez, Soufa, Cattropal. Lazana, Sancius, Hurtado, Bossius, Donatus tom. 3. tr. 13. q. 53. & alii, quorum ratio est solutio fundamenti oppositi. Nimirum quia Greg. XV. per suam Bullam universalem editam 30. Augusti 1622. Decretum Pauli V. declaravit, mitigavit, aut restrixit ad terminos simulationis per illa

M m m m 3 ver-

verba: *Sive extra occasionem confessionis in Confessionaria, aut in loco quocumque, ubi confessiones audiuntur, simulantes, ibidem confessiones audire.* Ubi Pontifex comprehendit casum nostrum, sed illi addit simulationem; cum igitur in casu non sit simulatio, esto habeatur sollicitatio in Confessionario, habetur sacrilegium, sed non casus denuntiationis.

Resp. tamen esse denuntiandum, Diana p. 1. tr. 4. ref. 18. p. 4. tr. 5. ref. 38. Bord. in sacro Trib. c. 23. n. 6. Escobar. Trullench. apud Leandrum cit. Resolutio expressè habetur in decreto Pauli V. ut sequitur.

523 Feria 5. die 10. Julii 1614.

In Generali Congr. S. Rom. & Univ. Inquisit. habita in Palatio Apost. coram SS. D. N. D. Paulo Divina providentiâ Papa V. Sc. facta relatione, quod multi Confessarii tractant cum mulieribus in Confessionali, extra occasionem confessionis, de rebus inhonestis; SS. decrevit, ut contra hujusmodi Confessarios procedatur in Sanctorum Officio.

Falsum autem est, quod Greg. XV. prædictum Decretum restrixit ad terminos simulationis, 1. Quia Pontifices in materia sollicitationis semper dilata vere, non restrinxerunt onus denuntiationis, ut constat ex num. 482. & præsertim Greg. qui per allatas particulas: *Sive extra occasionem confessionario*: expressè confirmat Decr. Pauli V. 2. Quia in his verbis: *Sive extra occasionem confessionis in Confessionario, aut in loco quocumque, ubi confessiones audiuntur, simulantes ibidem confessiones audire*: particula *aut*, cum sit disjunctiva, distinguit casus: ex quo fit, quod sicut particulae posteriores non possunt conjungi cum prioribus, neque *ly simulantes*, cum sit terminus restrictivus posteriorum, potest conjungi cum priori-

bus. Unde per priores particulas habet respectum ad injuriam loci, ut potest ad Tribunal ordinarium, sacramentalis iudicii, et ad confessionem; nam expressè constituitur excludit per particulas: *extra occasionem confessionis*: & ideo non requiritur necessitas. Per posteriores verò particulas habet præcisè respectum, non ad locum, sed ad confessionem, & ad eius injuriam, & ideo requirit simulationem, ut terminus restrictivum particulae: *Aut in loco quocumque*. Alioquin omnia peccata carnis à Confessione commissa, aut tentata essent demerenda, quia in aliquo loco committuntur, aut tentantur. Et hic est germanus sententiae Greg.

CAPUT II.

524 Mulier volebat quoddam suum militare negotium Confessario extra Confessionarium communicare, ille autem parum habens animum, ut liberius pergeret, induxit ad Confessionarium, & in confessionem non simulans, eam sollicitavit, an denuntiandus?

Respon. affirmativè. Constat ex priore casu.

QUÆRES III.

525 Confessarius, dum audiret confessionem unius mulieris, ea non advertens, per signa inhonesta alteri ante confectum essent. An denuntiandus?

Resp. cum distinctione: si mulier, cuius facta signa, existeret ante confectum Confessarii expectans confessionem, uti regulariter mulieres expectantes esse solent, quod faciliter ex circumstantiis cognoscitur; est denuntiandus, ut solent occasione confessionis; quia illa expectatio est virtualis petitio confessionis.

Si verò non existeret ibi expectans confessionem; sed casu, aut alio fine; tunc, si signa fecit in Confessionario, denunciandus est sollicitator in Confessionario, *juxta dicta* n. 522.

Si autem non in Confessionario, sed in alio loco, non est denunciandus; quia respectu ad talem mulierem, nullo pacto potest habere locum simulatio, aut respectus confessionis, quæ sunt alia capita denuntiationis. Et solum tunc esse denunciandus, si illa non mulier, cujus confessionem audiebat, signa alteri facta perciperet. Tunc quidem esse denunciandus, ut violator quartæ Clausulæ: *Sive inter se, sive cum aliis quomodolibet perpetranda.*

CAPUT IX.

De octava Clausula

Aut in loco quocumque, ubi confessiones sacramentales audiuntur, seu ad confessionem audiendam lecto, simulantes ibidem confessiones audire.

126 **R**EGÈ Bord. cit. n. 43, advertit Bullam Greg. tria loca distinguere, ubi confessiones audiuntur. Primus est Confessionale ordinarium, quod confici solet ex ligno, habens laminam ferream cum foraminibus parvis, quodque in Ecclesia collocatur. Qui locus est expressus per priorem particulam: *In Confessionario.*

127 Secundus est locus quicumque ab illo distinctus, ubi confessiones audiuntur: tales sunt in domibus Religiosis Cellulæ quædam in primo Claustro, aut in Sacristia: hic secundus locus exprimitur per particulam: *Aut in loco quocumque, ubi confessiones sacramentales audiuntur.* In aliquibus autem ex præmissis cellulis non sunt nuda sedes, aut scamna, sed adaptatam video tabulam cum lamina

ferrea minutim perforata, ad unum latus cuius est sedes pro Confessario, ad alterum genuflexorium pro pœnitente: tabulam sic aptatam dico spectare ad locum primi generis, ac proinde comprehendi sub particulis prioribus de n. 522. quia habet formam Tribunalis ordinarii sacramentalis iudicii, & pro tali effectu specialiter, ac præcipue constructum; unde Confessarius, qui ibi extra occasionem confessionis, nec confessionem simulans, adolescentem sollicitaret, denunciandus esset juxta ibidem dicta.

128 Tertius locus est ille, quem Confessarius ex sui placito pro eo tempore, quo confessionem excipit, eligit. Hic potest esse in scamno in Ecclesia, in foro, in domo, in agro, in monte, & ubique: genuflexoria in scissulis pro præparazione Sacerdotum a Missam, & pro gratiarum actione destinari solita, ad locum secundi, aut tertii generis spectare non dubito, quando in eis confessiones audiuntur. Hic tertius locus exprimitur his particulis: *Seu ad confessionem audiendam electo.* Per has ergo particulas non exprimitur locus primi generis, nempe Confessionarium ordinarium; quia leges non patiuntur clausulam superfluum, aut quæcum alta confundatur. *Glof. in l. quod metum, Bord. cit. n. 44.*

129 Hic me cohibere non possum, ne acriter reprehendam Confessarios illos, quos meo justo abominationis odio, tam præ excellens ministerium etiam erga mulieres exercere inspicio in scamnis Ecclesiarum, in Capellarum gradibus sedentes, uti neglectæ mulierculæ, ac indiscriminatim in aliis despectis locis. Erubescant, & vereantur, dignitatis, qua insigniuntur, & muneris, quo funguntur sint memores: sunt sacri animæ iudices, iudices temporales corporis intueantur. Invigilent Superiores, & huiusmodi contemptibiles

biles haud patiantur; sed à confessionibus, quas impudentur excipiunt, ut suspendant, moneo.

In locis ergo secundi, & tertii generis, ut in sollicitatione habeatur onus, & casus denuntiationis, requiritur confessio, ut in cap. 6. vel simulatio confessionis, non sic in loco primi generis, ut in cap. 8.

QUÆRES I.

530 Confessarius quidam Monialium extra occasionem confessionis, nec confessionem simulans, sed tamen ad cratem, ubi solent Monialium confessiones audiri, sollicitavit Monialem, illicitos, ac inhonestos sermones habendo. An sit denuntiandus?

531 SANCIIUS disp. 11. propè finem apud Bord. cit. num. 45. tenet, non esse denunciandum; quia ille est locus communis, & indifferens; qui tamen definitur pro eo die, quo deputatur pro confessorio, & eo die sollicitationem ab eo factam esse casum denuntiationis.

532 Pro resolutione tamen est necessaria distinctio. Crates enim Monialium sunt duplicis modi: primi modi sunt crates per se destinatae ad loquendum, quae dicuntur locutoria; & extare solent, nedum extra Ecclesiam in parlatorio communi, verum etiam in ipsa Ecclesia. Secundi modi sunt crates per se, & specialiter deputatae ad confessiones à cratibus in eadem Ecclesia ad loquendum destinatis distinctae, quaeque in nonnullis Monasteriis solent esse confectae lamimbus perforatis minutim, uti confessoriorum laminae.

533 Resp. Praefatum confessorium Monialium, si inhonestos sermones, aut tractatus habuit cum Moniali in crate primi modi, non esse denunciandum, bene verò, si in crate secundi modi. Ratio primi est, quia crates

primi modi est indifferens ad loquendum, vel ad confessionem audiendam: imò est per se ordinata ad loquendum, adeoque spectat ad locum tertii, aut ad summum locum generis, ubi ad hoc, ut sollicitatio omni denuntiationis pariat, requiritur confessio, quae simulatio confessionis, quae non habetur in casu.

534 Ratio secundi est, quia crates secundi modi non est indifferens, sed per se specialiter deputata ad confessiones, & sollicitatio constructa modo speciali à ceteris distincto, hinc habet rationem veri Tribunalis ordinarii sacramentalis iudicii, & hoc per generis comprehensum sub prioribus priorum Bullae Greg. Sive extra occasionem confessionis in confessorio. Quod tamen creditur; quia Abbatissae, & Superiores extendere solent Moniales, quae in loco familiaris discursus distinctos ab eis, quae confessionem, aut spirituales tunc sollicitationem pertinent, cum eorum adhibere; eum autem sollicitatio in loco primi generis, ut onus denuntiationis pariat, requirit confessionem, aut simulatorem confessionis; sequitur, quod praefatus confessorius sollicitando, seu inhonestos sermones, aut tractatus habendo in crato secundi modi, sit denuntiandus.

535 Si verò detur casus, quod in crato Monialium Ecclesia non sit, nisi una pars communis, tam ad confessiones, quae ad loquendum, tunc posset habere locum citum Patris Sanci, quatenus esset locus indifferens ad utrumlibet.

536 Hic locuti sumus de confessorio Monialium, unde non est sermo de Secularibus approbato pro secularibus, non approbato tamen pro Monialibus, quia hic non est confessorius pro Monialibus; unde si Secularis non approbatus pro secularibus non

prehenditur in Bulla Greg. nisi fingat se confessorium; ita neque Sacerdos approbatus pro secularibus, non approbatus pro Monialibus, comprehenditur in Bulla Greg. nisi fingat se confessorium Monialium, n. 485. *Tancredi tom. 4. tr. 1. de Pœnit. q. 18. v. n. 489.*

QUÆRES II.

537 Confessarius in scamno sedens exceptit plurimas confessiones, immediate tamen a confessu mulier, non ut confiteretur, sed ut loqueretur cum confessario: genuflexa igitur est eum allocuta: Confessarius autem non simulans ex parte sui confessionem audivit, eam sollicitavit. An sit denunciandus?

Videtur, quod sit denunciandus, quia ex Bulla Greg. iive in confessionario, sive in loco quocumque extra confessionem simulatur confessio, habetur casus denuntiationis: ita est præsens casus, quia status femine genuflexa in loco, ubi immediate sunt confessiones exceptæ à Confessario, est simulatio Confessionis.

538 Respondeo tamen non esse denunciandum. Sequitur à fortiori ex Leandro *tr. 5. de Pœnit. disp. 3. q. 31.* cum alis, qui proponens similem casum in confessionario, ait, non esse casum denuntiationis.

Et quamvis n. 522. affirmaverim esse casum denuntiationis, contingat in confessionario, nedum genuflexa, sed etiam stante muliere; id nego, si eveniat extra confessionarium etiam genuflexa muliere, v. n. 540.

Ratio est, quia non habetur simulata confessio; nam illa genuflexio feminae ante confessionarium post aliorum confessionis immediate exceptas, est signum indifferens, ac proinde non est sufficiens, ut adstantes intellegant confessionem ibi fieri, quoniam solent mulieres cum Confessario, nedum ante scamnum, sed etiam ante confessionarium,

Pœnit. Exam. Ecclesiast. Tom. II.

& ibi genuflexa, loqui, ac negotia pertractare; igitur cum Confessatio ex parte sua non simulat confessionem, ut si manum ad faciem teneret, ut in auscultando confessiones fieri solet, &c. sed potius per signa faciei, & manus oppositum ostenderet, genuflexio illa ex parte mulieris est signum indifferens, & insufficiens confessionis.

539 Imò gratis dato, & non concessio, quod allata genuflexio ex parte mulieris sit simulatio confessionis, adhuc non habetur casus denuntiationis; quia hoc onus non se extendit ad plùs, quàm ad verba Bullæ, & legis, quæ comprehendunt præsertim simulationem se tenentem ex parte Confessarii, per illa verba: *Sacerdotes simulantes confessiones audire.*

Confirmatur: potest dari casus, quod Confessarius sollicitans mulierem genuflexam non sit denunciandus, & quod sollicitans mulierem non genuflexam sit denunciandus; igitur genuflexio mulieris est de se indifferens ad onus denuntiationis. Assumptum suadetur: nam si Confessarius extra confessionarium, & confessionem, stans, aut ridens sollicitaret feminam genuflexam, non esset denunciandus: econtrà, si extra confessionarium, & confessionem in alio loco, applicatus tamen sicut ad audiendam confessionem, sollicitaret feminam coram ipso sedentem, esset denunciandus: ubi ratio discriminis non est genuflexio, quia non habetur in secundo casu, qui tamen est casus denuntiationis; igitur est sola simulatio ex parte Confessarii, quæ habetur in secundo, minime in primo, ac proinde mulieris genuflexio est de se indifferens ad onus denuntiationis: v. n. 544.

540 Hanc tamen resolutionem omninò regulatam volo cum advertentia in n. 545. adducenda; nimirum, quod si genuflexio

N n n n muli-

mulieris non sit pura genuflexio, & talis, qualis haberi communiter solet à mulieribus extra confessionem præcisè alloquentibus, sed sit circumstantionata signis, ut adstantes prudenter judicent confessionem audiri, & Confessarius talem genuflexionem permittat; tunc habetur casus simulationis, ac proinde Confessarius sollicitans est denunciandus.

QUÆRES III.

541 Confessarius, & mulier, ut liberius inhonesta tractarent, convenerunt ambo simulare Confessionem, & sic egerunt. An Confessarius sit denunciandus à muliere?

Negat Castropal. tr. 4. disp. 9. p. 8. etiam si id fuerit in confessionario, dicens nemini incumbere obligationem denunciandi, non Sacerdoti, ut constat, neque penitenti, aliàs esset obligatus denunciare se ipsum.

Resp. mulierem omninò teneri denunciare Confessarium, etiam si id contigerit extra confessionarium. Ratio est, 1. Quia talis Confessarius est verè simulans confessionem audire, adeoque comprehensus in Bulla Greg. 2. Quia si conventio simulationis impediret onus denunciandi, nunquam posset dari casus, quòd præcisè clausula simulationis pareret onus denuntiationis, adeoque esset superflua; nam quando simulatur confessio, certum est, quòd id sciat mulier, & consequenter, quòd non intendat confessionem, 3. Quia simulatio est ex condicò utriusque. Ut modò patebit, 4. Quia mulier non tenetur exprimere suum consensum, & suam conventionem, n. 578.

QUÆRES IV.

542 Quid importet simulatio confessionis, quæ onus denuntiationis parit?

Resp. cum Bord. de Inquis. c. 13. n. 43. simulatio confessionis tunc habetur, quando tam Confessarius, quàm mulier ex condicò, sine intentione confessionis, contingunt signis externis sufficientibus, ut adstantes intelligant, ibi hic, & nunc confessionem audiri. Unde simulare confessionem est sollicitationem intentam confessione simulare.

543 Signa externa simulationis et parte Confessarii sunt sedere in loco conventus, benedicere mulierem, manum ante lacum tenere, uti in auscultando confessionem solet, & demum manum supra caput extendere, fingendo illam absolvere. In parte autem mulieris signa sunt genuflexio, signum Crucis, percussio pectoris, junctio, collocutio humilis cum Confessario, quæ exterius apparet accusatio peccatorum. Ita Bord.

544 Dicitur sub condicò: quia si mulierum intendit confessionem, & alter simul contingat sollicitatio, erit casus denuntiationis, non tamen titulo simulationis, sed alio, quia tituli ex septem superius expositi, n. 517. relatis.

Bord. in man. Consult. scilicet. 25. n. 1. confirmat, simulationem confessionis, ut confessio ut talis credatur, debere esse mutua, tam Confessarii, quàm penitentis, non solum in intentione, sed etiam quoad actum confessionis, & genuflexionis, quæ constantibus et circumstantibus creduntur confessionis; non verò ejus personæ, quæ illi alloquitur confessarium sedentem in Tribunali: ita ille.

At Escobar apud ipsum tenet sufficiens simulationem ex parte Confessarii tantum, quia Bulla afficit tantum Sacerdotes simulantes ibid. confessiones audire n. 540.

545 Illud advertendum volo, quòd

let ex parte sua confessionem simul et per
essentia signa externa sufficientia, ut adstantes
possint confessionem audiri, & Confessari-
us ex parte sua non det signa opposita, sed
signa simulationis mulieris permittat, habe-
at simulationem ex condito sufficientem ad onus
denuntiationis, si sollicitatio contingat,
num. 580.

CAPUT X.

De nona Clausula

Sollicitare, vel provocare tentaverint.

146 **H**ec clausula est satis explicata, cap.
4. à n. 498.

QUÆRES I.

147 Confessarius dixit penitenti verba
quædam provocativa ad inhonestam, penitens
audivit, vel quia distracta, & applicata ad pec-
catorum Confessionem, vel quia surdastra,
talia verba non audivit, aut non advertit;
quid Confessarius dignoscens, ea verba non re-
pente, sed est profectus Confessionem, totum
verbum factum intellexit, & percepit una mulier,
quæ proximo latere reperiebatur. An sit
denuntiandum?

Negat Bord. *cit. num. 15.* quia, ut peni-
tens dicatur sollicitata, debet habere
cognitionem verborum, aut signorum sol-
licitationis, vel provocationis ad inhonestam;
non enim persona dicitur sollicitata, quan-
do ad ea non advertit, cum actus sollicita-
tionis suam non habuerit influentiam in per-
sonam.

Resp. esse denuntiandum, ut violatorem
sequentis clausulæ, quatenus inhonestos ser-
mones cum penitente habuit. Tractatus e-
rit, & sermones inhonesti [ut fatetur ipse
Bord. *cit. n. 52.*] dupliciter contingere pos-
sunt, 1. Sine provocatione, 2. Cum provo-
catione ad actum inhonestum, sive inter se,

sive cum aliis perpetrandum, juxta num. 501.
& utroque modo est casus denuntiationis;
in presenti casu verba illa, licet ex defectu
influentiæ non habuerint rationem sermo-
nis inhonesti cum provocatione, habuerunt
tamen rationem sermonis inhonesti sine
provocatione, quod sufficit, ut casus com-
prehendatur sub 10. clausula, & inde sit de-
nuntiationis, n. 500. Tum quia de tali Con-
fessario male præsumitur cum aliis peniten-
tibus, atque inde habetur finis legis.

QUÆRES II.

548 Confessarius dixit in confessione pu-
ella verba sollicitationis, puella autem simplex,
quæ vim verborum ignorabat, nil mali tunc
cogitavit, sed post multum temporis marito
data cognovit, quod Confessarius inhonestam
voluerit, unde petuit ab alio Confessario. An
teneatur primum Confessarium denuntiare?

CAlium proponit Bord. in man. *Consult.*
sect. 25. à n. 79. & ferè habet, ut sequitur.

Respondit unus, non teneri. Alius eam ob-
ligatam esse dixit ad denuntiandum. Tertius
dixit: omnia delicta, tam publica, quam pri-
vata spatio viginti annorum præscribi, de
communi Farinac. *quæst. 10. nu. 1.* excepta
heresi, quæ nunquam præscribitur, ex eodem
num. 37. si ergo à die confessionis conjuncte
cum verbis sollicitatoris, usque ad cognitio-
nem virtutis illorum, transferant viginti an-
ni, non tenetur denuntiare; quia sola here-
sis non præscribitur, utique illius suspicio
procedens à delicto, quod non est formaliter
heresis.

549 Ego dico, puellam ad nihil teneri, quia
cum ignoravit tunc significationem, &
vim illorum verborum, sicut tunc non con-
traxit obligationem denuntiandi, quæ suppo-
nit notitiam illorum verborum; ita neque de-
inde contrahit in hoc casu, cum post multum

Nnnnn 2 tempo.

temporis venerit in cognitionem sensus illorum verborum, & sic sollicitatis tunc cognita non potest dici facta immediate ante, vel post confessionem.

Hæc Bord. v. num. 611.

CAPUT XI.

De decima Clausula

Aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, sive tractatus habuerint.

550 **S**ub his verbis comprehenduntur etiam sermones inhonesti sine provocatione, nam hæc clausula est distincta à priori: *Sollicitare, vel provocare tentaverint*, & additur cum particula disjunctiva *aut*: quod non esset verum, imò clausula hæc esset superflua, si solum clausula esset distincta à priori: *inhonestos cum provocatione*, v. num. 528.

QUÆRES I.

551 **D**uo confessarii ita se habuerunt: unus proxime ad confessionem ante in somnum induxit feminam, quam sopitam cognovit, alter feminam, quæ confessionem petuit, non sui arte, sed proprio morbo somno sopitam cognovit. *An sint denunciandi?*

552 **S**ancius, & Trullench, apud Leandrum *tr. 5. de penit. disp. 3. qu. 33.* affirmant de primo, negant de secundo, quia ille est verè sollicitator, & provocator, iste verò est tantum fornicator, Bullæ autem sunt editæ, non contra Confessarios fornicantes proxime ad confessionem, sed contra sollicitantes.

553 **R**esp. utrumque esse denunciandum. Diana *p. 10. tr. 4. res. 43.* Leander *cit. primum*, quia verè sollicitavit, non verbo, sed opere feminam in confessione, aut proxime

ad confessionem, dum arte eam tunc ad finem induxit ob inhonestam. Secundum, quia licet proprie non sollicitavit, sed provocavit, habuit tamen cum ea tractatum inhonestum, non verbo, sed opere, quod etiam quoque cum sit principalior effectus inhonestus, eodem rigore prohibetur per Bullam Greg. & licet in neutro casu mulier peccaverit, in utroque casu Confessarius iniquum intulit Sacramento.

QUÆRES II.

554 **A**n Confessarius pavorem de peccatorum christiane laudans sit denunciandus?

Negat Fecitas apud Dianam *p. 4. tr. 1. qu. 8.* quia mulierem de peccatorum laudare non est sermones inhonestos habere.

Allu man Diana *cit. Peyr. Bonæ*, qui talis laudatio est gravior peccatum, nec est impertinens ad confessionem, sed di laudibus amantes solent mulieres tunc, & incitare ad amorem, unde non sunt verba honesta.

555 **R**esp. cum distinctione. Est denunciandus, si nullus appareat finis honestus talis laudis; quia tunc habet locum ratio sollicitæ sententiæ. Non est denunciandus, si inhonestus appareat: v. gr. si mulier cogit de adulterio mariti, & Confessarius illi *Tibi facit injuriam, quæ es pavore peccatorum nimis, rubicunda, &c.* tunc enim verba specificantur à fine non turpi, & ornata sollicitatione ad inhonestam.

Quòd si præfata verba laudis præstantur à Confessario sine occasione, est denunciandus, quia tunc sunt impertinentia, & illicita. Diana *p. 9. tr. all. 9. res. 32.* qui in hoc sensu negat in *p. 4.* Idem tenent *Tanquetto. 4. de penit. q. 12.* & Bord. *cit. supra. p. 1. n. 59.* qui monet proinde mulieres, ut non sint sollicitæ ad denunciandum, quæ tunc

hi possunt trahi in bonam sententiam, sed con-
fessant viros doctos, & timoratos, ne sine
causa Confessarios infament; & in dubio se
abstineant: ita ille.

Et ego moneo Confessarios, ut à simili-
bus laudibus, licet non ex turpi fine, omni-
no se abstineant, sintque prudentes, ac vigi-
lantes in verbis, & nullo pacto in huiusmodi
argutias se ponant. Nam confessionale non
est locus laudandi mulieres, sed reprehendi-
dendi.

§ 56 Illud certum est: Confessarium esse
denunciandum, si dum audit confessionem
seruat. laudet de pulchritudine dominam
suam, rogando, ut id illi referat. Salelles
Reg. 152. num. 1: 8. quia talis laus excusari
non potest, cum tunc non alloquatur cum
domina.

QUÆRES III.

Casus duodecim.

§ 57 Primus Confessarius dixit penitenti:
Sessem secularis, tecum nubere.

2 Memor esto mei, quia te ex corde diligo.

3 Expella me hodie domi tua, quia habeo
tuum loqui.

4 Hac tua peccata cadere me fecerunt in
pulsionem involuntariam.

5 Mulieri confiteri volenti dixit: *Nolo te
audire in confessione, quia amore tui captus
sum, ne tibi, & mihi aliquid mali contin-
gat.*

6 Mulieri in confessione sollicitanti re-
spondit: *Est ne hic locus similia loquendi: seu
Fida, hic non est locus de hac materia lo-
quendi.*

7 Vel respondit eidem: *Deest ne locus aut
tempus hac loquendi?*

8 Suam concubinam objurgavit ex zelo-
typia, quod cum alio se immiscuerit.

9 Dixit: Cur etiam mecum non est hu-
mana?

10 Dixit: *Veniam in domum, & promitte
mihi facere, quod voluero.*

11 Mulieri confitenti desiderium libidi-
nosum dixit: *De hac agas mecum post Con-
fessionem.*

12 Mulieri in confessione sapienter gravi-
ter conquerenti de verbis turpibus sibi à
quodam juvene dictis, dixit: *Qui caput ob-
tundis, certe, si alius carus tibi dixisset, non
quæstas es. An sint denunciandi?*

In his, & similibus casibus, ut locum ha-
beat difficultas, omnino supponendum est,
huiusmodi fractiones factas esse in confessio-
ne, aut proximè ad confessionem immediatè
ante, aut post, vel occasione, aut pretextu
confessionis, vel in confessionario, aut cum
simulatione confessionis, juxta septem capita
denuntiationis ex n. 57. extra quæ si con-
tingant, nullo pacto pariunt onus denuntia-
tionis: hoc præmissis.

§ 58 Ad primum, & secundum, negat
Bord. n. 54. quia verba non important pec-
catum mortale, & solum explicant pudicum
affectum, qui reperitur inter conjuges.

Resp. utrumque esse denunciandum. Di-
ana p. 9. tr. 9. ref. 32. quia præfata verba sine
aliqua occasione in confessione dicta, sunt
impertinentia ad confessionem, & excitati-
va ad venerem, ac proinde inhonesta, non
minus quàm verba laudis sine aliqua occasi-
one dicta, ex n. 556.

§ 59 Ad 3. Resolutio pendet ex exitu tra-
ctatus in domo, nam si tractatus est inhone-
stus, juxta dicta in nu. 506. Confessarius est
denuntiandus, quia sollicitatio, licet sit facta
in domo post confessionem, dicitur tamen
moraliter facta in confessione, quatenus est
moraliter conjuncta cum verbis habitis in
confessione per se ordinatis ad tractatum in-
honestum

Nnnn 3

honestum in domo; nam animus ex facto etiam nullo, & sola attentione declaratur, l. legatum, ff. de alim. legat. & factum alicujus ipsum iudicat. l. cum probatio, ff. de probat. Bord. in man. Consult. sect. 25. v. n. 563.

560 Ad 4. Resp. esse denunciandum. Bord. n. 54. quia ille est sermo valde mentem penitentis conturbans in ordine venereo, ac proinde inhonestus, & multò magis, si aperiat delectationem, aut pollutionem voluntariam intra confessionem habitam. Non est autem denunciandus, si id aperiat mulieri extra confessionem, quia non habentur capita relata n. 557. Leander tr. 5. de penit. dis. 13. g. 14.

561 Ad 5. negat Bord. n. 55. quia per ea verba potius colligitur detestatio sollicitationis ob malum, quòd sequeretur.

Resp. tamen esse denunciandum. Trimarctus disp. 3. sect. 3. n. 33. de sollicit. quia per illa verba fit ostentio amoris venerei, & illa dissuasio est vera inductio, & provocatio ad inhonesta callide palliata timore mali.

562 Ad 6. Resp. non esse denunciandum, nec esse casum sollicitationis, quia per verba illa Confessarius præcisè dissuadet mulierem à malo, & ei declarat reverentiam debitam loco.

563 Ad 7. Resp. esse denunciandum; quia verba illa clarè suggerunt locum, & tempus mulieri, quo tractatum inhonestum habeat; adeoque sunt inhonesta.

564 Ad 8. Resp. cum distinctione: vel objurgatio est talis, ut iudicio prudenti non faciat dignoscere, quòd procedat ex zelotypia: talis est, si sit modesta & pura reprehensio medicinalis peccati, qua regulariter Confessarii timorati, & prudentes uti solent: & tunc non est denunciandus, quia reprehendere peccata carnis est virtuosum; nec est novum, quòd Sacerdos inhonestus, & perdi-

tus, dum gerit rem peccatoris, sit tamen honestus, & vigilans, dum subit unctus Minister Christi, Neque obstat, si Confessarius verà moveatur ex zelotypia, quia cum iure, & verba externa reprehensionis honesta, & supponimus] non faciant illam dignoscere, erit tantum zelotypia interna, & sollicitamente retenta, quæ non subiacet Bullæ denunciatiōnis.

Vel objurgatio est talis, ut iudicio prudenti faciat dignoscere, quòd procedat ex zelotypia: talis est, si excedat limites modestæ reprehensionis peccati: talis inquam est, si mulier confessa est peccata carnis commisitam cum alio, quam cum ipso Confessario, & Confessarius eam objurgat solum de commissis cum alio. Aut reprehensio est invidiosa, ut addat minas, injurias, vel alia verba, & verba, quæ zelotypiam ostendunt: tunc est denunciandus, quia talis actio est provocativa ad lasciviam, aut saltem est ipsam ostensivum amoris lascivi.

Nec aliud [si attentè considerentur] attendunt Leander cit. g. 16. dum affirmat, de Freiras, apud Dianam p. 4. tr. 5. ref. 4. dum negat esse denunciandum, & Tancred. resp. 22. dum ait, non censeri loqui turpia, nisi sollicitare, nisi addat alia verba, v. g. non non vis, aut quid simile.

565 Ad 9. 10. & 11. Resp. esse denunciandum. Tancredi 10. 4. tr. 1. de Penit. p. 17. quia sunt verba ostensiva incontinentiæ inhoneste.

566 Ad 12. Resp. Tancred. cit. g. 2. quod Confessarius sit imprudens revocandi in memoriam alterius amorem, ac non denunciandus; quia illa verba nec sunt turpia, nec excitativa ad peccandum cum alio, sed sunt objurgativa nimie affectionis mulieris.

QUÆRES IV.

Casus quinque.

Primus. Confessarius dedit mulieri in confessione chartam sollicitationis, postea tamen legendam.

2. Post auditam confessionem mulieris missio eius domum litteras sollicitationis, aut litem, qui illam induceret ad inhonestam.

3. Dedit mulieri immediatè post confessionem donum insolitum, v. gr. anulum, nullam explicando causam.

4. Consultavit mulieri conjugata in confessione homicidium sui viri.

5. De penitenti in confessione pecuniam, ut iam tribuat sua meretrici. Vel ab ea petita summas, ut eo adducat suam concubinam.

De denuntiando:

167 R Esp. ad 1. esse denuntiandum ob dicta in n. 507. ex Decr. Alexand. VII. prop. 6. die 24. Septemb. 1665. etiam si Confessarius dixisset, litteram illam ad eam mittere suam consanguineum. Nam in traditione incipit sollicitatio, & in lectione perducitur. Quod si mulier Epistolam non legeret, sed combureret, non esset denuntiandum, quia ignorat, quid contineatur, nisi Confessarius per verba, aut signa exprexisset. Bord. n. 56.

168 Ad 2. Resp. non esse denuntiandum. Diana p. 1. tr. 4. ref. 14. in fine. ob rationes de n. 503. & 504. nisi de tali missione monuerit penitentem, juxta dicta in n. 508. Bord. in max. consult. sect. 25. n. 88.

169 Ad 3. Difficultas non procedit de dono spirituali, aut religioso, sed de insolito, puta si donaret anulum mulieri, pugionem, aut quid simile puero.

Affirmat Trimarchus, apud Bord. n. 60. quia dona magis alliciunt, quàm verba. Item mulier [ut supponitur] nec est pauper, nec

annulum perdidit: ergo potest de affectu venereo suspicari, & sic provocari ad libidinem.

Negat Bord. cit. n. 61. quia donum non ordinatur ex natura sua ad venerea, adeoque non est signum sufficiens, ut mulier suspicetur amorem venereum. Tum quia mulier sic suspicans temere suspicaretur, & peccaret, quoniam posset donantis intentionem in bonam partem sumere, nempe in gratitudinem, si ipsa beneficium aliquod ei attulerit, vel ex liberali largitione ex affectu paterno spirituali. Eo præsertim, quia quilibet est præsumendus bonus, nisi certò constet, quòd sit malus. Adeoque talis Confessarius non est denuntiandus, nisi inhonestam intentionem, dum donavit, signis, aut verbis expressisset; & tunc esset denuntiandus ob hujusmodi signa. Diana p. 9. tr. 9. ref. 34. adhæret Bordonio, quando donum est minimi valoris, v. gr. ramusculus, flos, &c. adhæret verò Timarcho, quando attentis circumstantiis personarum, est magni valoris.

570 Difficultas est de Confessario, qui in actu, aut occasione confessionis dedit donum insolitum mulieri, v. gr. anulum, nil dicens; post aliquos autem dies accessit ad ejus domum, & cum ea inhonesta tractavit.

Non esse denuntiandum, teset Tancredi tom. 4. tr. 1. de penit. qn. 11. quia illa donatio nec est implicitè, nec explicitè sollicitatio, aut tractatus inhonestus: & prava illa voluntas potuit contingere tempore intermedio.

Dico tamen esse denuntiandum, juxta dicta n. 506. 507. & 559. quoniam exitus probat donum fuisse datum animo alliciendi ad inhonesta opportuno tempore tractanda. Unde quando fuit datum, incepit sollicitatio, nempe in actu confessionis, quòd verò post dies fuit externè

exteriù ostensus animus inhonestus, inceptit in muliere onus denuntiandi.

Imò, licet donum spirituale, aut temporale solitum datum mulieri immediatè post confessionem non sit ex se sollicitatio, sed signum benevolentia, ac gratitudinis, & actus indifferens magis inclinans ad bonum, quam ad malum affectum; talis tamen erit, si paulò post sequatur provocatio ad inhonestam, & tunc pariet onus denuntiationis: Bord. in man. consult. sect. 25. n. 19.

571 Ad 4. negat Bord. n. 60. quia homicidium, & consilium ad illud, nec est formaliter, nec virtualiter sollicitatio. Nec officit, quòd secuto homicidio Confessarius habeat rem cum muliere; quia talis actus turpis, licet pendeat ex homicidio, quatenus vivente viro deerat opportunitas; non pendet immediatè à confessione, cum mediet homicidium.

Ceterùm puto, resolutionem pendere debere ex exitu, juxta dictam. 506. & 559. si enim secuto homicidio Confessarius mulierem requisivit de inhonestis, est denuntiandus; quia factum dat intelligere, consilium de homicidio in confessione datum fuisse ob inhonesta expedite tractanda, & ut se liberaret à difficultate viri; ac proinde actus inhonestus, licet sit physicè à confessione remotus, est tamen moraliter proximus illi, ut potè conjunctus moraliter cum consilio homicidii in confessione dato. Tum quia homicidium in tali casu est medium assumptum ad finem inhonestum; & quia medium sumit etiam malitiam à fine, sequitur, quòd consilium de homicidio, nedum habeat malitiam propriam homicidii, verùm etiam inhonestatis; ac proinde cum fuerit in confessione, habitus est tractatus inhonestus in confessione.

572 Ad 5. non esse denuntiandum tenet Soufa apud Dianam p. 4. n. 5. ref. 4. & Bord. n. 62. quia hi duo actus, licet inhonestatem aliquam videantur habere possunt tamen illam ex per se primo respectu inducere ad peccandum inhonestum, sed effectus usus inhonesti ipsius corporis non presumitur enim tradi in mercedem à pravi habitus, quam potest mulier pro se recipere; unde traditio illa pecunie non est peccaminosa, sed ex justitia debita ut mercedem prostitutionis proprii corporis; licet, ut que stat, quòd causa sit mala, & effectus bonus; mala namque est sollicitatio, non est mala susceptio proinde sequens traditio ergo pecunie mercedis ob meritum traditum proprii corporis, cum non sit, sed debita, non est inhonesta, nec actum ad inhonesta, bene verò ad actum qui exercendum.

Item petitio domus est ad hunc effectum. Nec officit, quòd sit conductio, nec peccatum carnis non fiet, quia hoc sufficit ad sollicitationem, quae debet pendere à confessione immediatè, non ab aliquo tertio medio.

Resp. tamen, quòd licet opinio ista possit esse probabilis, quanto peccatum est presumere, quòd pecunia deat in mercedem actus habitus, quòd dicitur, cet illi non constat oppositum, & non stat, quòd Confessarius sit cum calliditate habitatus; omnino tamen dico, non denuntiandum, quando pecunia tradenda mulieri, cum qua peccatum est Confessarium esse habitatum; quia traditio pecuniae non est pura merces à calliditate praeteriti, sed simul est allectio mulieris ad actus inhonestos futuros, quae si esca sit promptior ad prostitutionem

non corpus; unde talis traditio pecunie fit
imulter inhonesta inhonestate effectus, ac
perinde subiacet oneri denuntiacionis.
577 Eadem ratione denuntiandus est Con-
fessarius, qui a penitente petit domum, ut eò
collocet suam concubinam; quia talis petitio
domus est formaliter inhonesta ex effectu
hoc qui accomodat domum pro meretri-
cio, peccato contrahente malitiam in-
honestatis ipsius effectus, quoniam est causa
participans, cum det commoditatem ad in-
honestam.

574 Idem dico, si Confessarius petat do-
mum, ut solus cum sola alloquatur eam mulie-
re bonae famae; quia talis petitio iudicio pru-
denti, & ex regulariter contingentibus est
suspecta de inhonestate tractanda, quoniam
pro illocutione honesta quantum vis secreta
cum muliere non deficient loca honesta non
suspecta, & aptiora in Ecclesia. Id autem di-
co, nisi ad sit circumstantia talis, quae faciat
prudenter dignoscere finem honestum; in-
honestate namque effectus seclusa, inhonestam
minime est huiusmodi petitio domus.

QUAERES V.

Quinque Casus.

575 Primo. Quando verba, vel signa
sunt dubia, Confessarius sit denuntiandus?

2 An mulier, si sollicitationi consentiat, re-
netur denuntiare Confessarium?

3 An sit denuntiandus Confessarius, si soli-
citus a foemina, sollicitationi consentiat?

4 An sit denuntiandus Confessarius, si ipse,
foemina mutuo se sollicitent, primo tamen se-
mina, & postea Confessarius?

5 An sit denuntiandus, si sollicitatus a fo-
emina ad copulam renuat, dicens se velle tan-
tum iactibus oblectare?

576 Ad primum affirmat Dian. p. 4. tr. 5.
ref. 25. Soula, & Peyr. apud ipsum
Poteff. Exam. Ecclesiast. Tom. II.

quia possunt Inquisitores interrogare Confes-
sarium circa factum, aut verbum dubium, ad
explorandam ipsius mentem, adeoque verba, &
signa dubia subiacent oneri denuntiacionis.

Negat Bord. num. 59. Et 61. cujus ratio est,
quia Bulla Greg. punit certam, non praesum-
ptam sollicitationem n. 596.

577 Ad 2. negant Suarez, & Hurtado a-
pud Leandrun ver. 5. de penis disp. 1.3. qu. 43.

Quia complex delicti in nulla materia de-
nuntiare tenetur. Tum quia talis mulier ho-
nesta denuntiando timet grave damnum in
fama; nam Confessarius ad suum inven-
dum delictum, confiteretur coram Tribuna-
li, se cum ea actus inhonestos habuisse, sed il-
la consentiente. Hanc opinionem sequitur
Thomas Hurt. in casu, quo non possit mulier
denuntiare, quin suum manifestet consensum.

Resp. omnino esse denuntiandum. Leander
cit. Diana p. 4. tr. 5. ref. 31. & ita declaratum est
per Congr. S. R. V. Inquisitionis die 27. Sept.
1624. apud Donatum 3. tr. 13. q. 51. quia ex
una parte vera habetur sollicitatio in confes-
sione, ut supponitur; ex alia parte consensus
mulieris ipsam non eximit a denuntiando, ut
constat solvendo rationes in oppositum.

578 Et primo mulier consentiens in casu
sollicitationis, & in Tribunali Inquis. non est
complex delicti; quia delictum ad sacrum
Tribunal spectans, non est actus inhonestus
adeoque sumptus, ut includit Confessarii, &
penitentis consensum; sed solum, ut includit
Confessarii consensum, seu ut praecise est a
Confessario; unde mulier denuntians a Saero
Tribunali non accipitur, ut complex, sed ut
testis, nec tenetur suum manifestare consen-
sum, imò nec de eo potest a Tribunali inter-
rogari: quod si ipsa ex simplicitate illum de-
claret, in actis non ponitur. 494.

Secundo, nullum est illi infamiae pericu-
lum; quia Sacrum Tribunal non dat fidem

Ooooo

Con.

Confessario, sed credit id dicere ad iudiciu in evadendum, aut pœnam minuendam. Ex alia parte ipsa mulier non tenetur sicut manifestare confessum, nec de eo S. Tribunal curat, n. 494.

579 Ad 3. negant Peyr. Bonac. Port. Castropal. Tho. Hort. Freitas, & alii apud Leandrum *en. qu. 20. Bord. n. 78. Et in man. consult. sect. 2. n. 169.* Homob. Lezana, Bossius, Delbene apud ipsum, & Donatus *tom. 3. n. 23. q. 52.* quia Bull. Greg. solum loquitur de penitentibus sollicitatis: *Mandantes omnibus Confessariis, ut suos penitentes, quos noverint fuisse ab aliis, ut supra sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes.* Unde cum in casu Confessarius non sit sollicitans, sed sollicitatus, non venit denunciandus.

Resp. esse denunciandum. Diana *p. 4. n. 5. ref. 4. S. 42.* Leander *en. & Fagundez;* quia Confessarius sollicitationi consentiens, licet non sit sollicitator, seu provocator, sed sollicitatus, verè tamen habet inhonestos sermones, seu tractatus prætextu confessionis; unde comprehenditur in Bulla Greg. non quoad nomam, sed quoad decimam clausulam.

580 Major difficultas est, si Confessarius nil respon- dit, sed tacuit.

Resp. cum distinctione; & 1. Vel Confessarius ita tacuit, ut nullum dederit signum reprobativum, sed ipso immoto permisit mulieri liberè inhonestam tractatum prosequi, & sic est denunciandus, quia qui tacet, consentire videtur; & maxime in circumstantiis loci, & actus sacramentalis, quem exercebat, quæ nullo pacto permittunt, ut in simili casu Confessarius perleveret ibi quietus, & talem perversam mulierem acriter non reprehendat. Tum quia tractatus inhonestus est inter plures, quorum unus sufficit, quod sit actor, alter patiens, & acceptans, ut liquet de audiente detractorem, qui est peccati detractio-

nis particeps audiendo, potens libet impetere, aut abire. Unde cum talis sit in casu Confessarius, verè dicitur tractatum inhonestum habere, *num. 541.*

2 Vel si tunc muliere relicta aufert. Aliter est laudandus, quia in materia carnis vitia habetur per fugam. Nec talis mulier credit pro sacramento, sed pro sacrilegio. Est major dissensus, quam terga vertere mulieri allicienti? Quod si postea accedit ad peccatum, & rem habeat, est Reus peccati, sed non in Ballam; quia nullum legitimum ternum consensum dedit in confessione, licet interius consenserit.

Vel 3. Confessarius tacuit, quatenus, modo timoratus simul, & pusillanimis, perinde expectatâ perversitate mulieris, rem in pœ confusionem immotus; & hic nullo pacto Reus, sed pusillanimis, nec est veniendus, quia callida mulier ex signis faciet, & cogitationis id non dignoscat. In dubio *n. 100.*

581 Ad 4. difficultas non est in casu, quia Confessarius primò sollicitet, quia tunc in secundo casu. Nec quando Confessarius à penitente sollicitatus sollicitationi non consentit; quia tunc sumus in ratione. Sed in casu, quo sollicitatio à muliere facta interruptitur, & postea Confessarius non rem nil de sua sollicitatione dicentem dicitur ex parte sua; quæ interruptio in pœ accipere potest, 1. Directè per actum contrarium dissentiendo, 2. Indirectè mulierem alia divertendo, 3. Eam ad alium peccatum luxuriæ provocando, puta si mulier sollicitat ad copulam naturalem, & Confessarius innaturalem, hoc præmisso cum Bonac. & Bord. *en. n. 71. 76. S. 77.* contra Peyr. Castropal. & Acugniam apud Leandrum, qui verè tractatū habuit inhonestum. Imo est sollicitator, & provocator, nam in 2. d. 1. d. 1.

hinc interruptione sollicitationis factæ à muliere, sollicitatio deinde facta à Confessario, licet sit occasio facta à sollicitatione mulieris, est vera provocatio. Et in casu verè Confessarius dicitur primò sollicitare, & provocare mulierem ad speciem inhonestam, ad quam non provocavit mulier.

582 Ad 5. negat Bord. num. 77. quia Confessarius sollicitatus à muliere ad copulam, nec pollutionem, si sit contentus solis osculis, & tactibus, non dicitur sollicitator, sed solum consentiens in actus, ad quos censetur à muliere provocatus, dum ab ea fuit provocatus ad copulam, vel pollutionem, ad quam sunt actus prævii, & dispositiones; *juxta illa num. 480.*

Resp. Esse denuntiandum. Leander. q. 21. Dona 4. p. tr. 5. ref. 13. quia verè habet tractatum inhonestum in confessione: *v. num. 580.*

QUÆRES VI

583 Confessarius vocatus à muliere fingente se infirmam domi pro sui confessione audienda, ad eam accessit, & ab ea fuit sollicitatus ad corpus, & confessarius, ut sp. a. minas adit dicens: se exclamaturam vim sibi inferrè, nisi consentiat hinc ex metu infamia Confessarius sollicitationi consentit. An denuntiandus?

Affirmat esse denuntiandum Carena part. 2. tit. 4. §. 19. num. 94. quia verè habuit tractatum inhonestum occasione confessionis. Nec metus excusat, quia non est cadens in vitium constantem, sed levis.

584 Negant esse denuntiandum Sancius, Acogna, Peyr. Trullench, Freiras, quos refert, & sequitur Leander c. p. 23. Diana p. 4. tr. 5. ref. 13. quia ejus consensus ad inhonesta non est voluntarius, sed extortus per vim, & metum gravem, eleetus ad vitandam infamiam, que est grave damnum, quod in casu prudenter, &

probabiliter ex mulieris vociferatione timetur, & metus gravis, qualis est metus infamie excusat à Constitutione Greg. nam excusat à lege positiva, & humana. Tum quia non Confessarius occasione confessionis habuit tractatus inhonestos, sed femina, & Confessarius passivè se habuit, cum accesserit animo audiendi, non sollicitandi; femina inquam, non Confessarius occasionem, seu pretextum confessionis accepit ad sollicitandum; cum autem Bulla Greg. loquatur de Confessarii tractatus inhonestos habentibus occasione confessionis, non de feminis, sequitur, quòd nec Confessarius, nec femina sint denunciandi, quatenus casus non est comprehensus in Bulla Greg. ita Joseph. de Januario de cus. reserv. ref. 58. v. som. 1. de legibus ver. metus.

585 Diana denique p. 10. r. 14. ref. 50. medià vià incedens, ait, talem Confessarium puniendum esse ab Inquisitoribus, non pœnà ordinariâ sed extraordinariâ; nec debere abjurare, quia ex cap. Sacris de iis que videntur licet metus attenuet culpam, non tamen eam profus excusat. idem novissimè sentit Bord. in Man. consul. sect. 25. num. 242.

QUÆRES VII.

586 Mulier amore captâ Confessarii fecit amatorias incantationes quibus arte demonis accensus Confessarius in Confessionario, ejus amori consentit. An denuntiandus?

Resp. Taner. tom. 4. tr. 1. de Pœnit. q. 20. quòd licet de hoc casu videatur posse discutri, sicut de metu gravi: sit tamen denuntiandus, quia demon suâ arte non privat libertate, nisi fortè Confessarius aliquo pacto dementaret: mitius tamen est puniendus. Ita ille.

Ooooo 2 QUÆ

QUÆRES VIII.

587 Confessarius tentavit in domo mulierem, quæ solum osculis consensit, non facti accessit: mulier præ confessione ad præfatum Confessarium, qui cum audiret in confessione oscula præterita, & repulsam circa factum, dixit mulieri: & si ille vim tibi intulisset, quid fecisses: cui illa respondit: in tali casu cessissem. Tunc Confessarius graviter eam reprehendit, & ad resistendum suasit, quo premissis, & confessione peracta Confessarius post vespertas, aut sequenti die accessit ad domum mulieris, & eam ductam solam in quoddam cubiculum, nullis verbis præmissis, sed manibus datis, cognovit. An denunciandus?

Negat Tancr. c. 11. quæst. 26. quia illa occasio confessionis est remota, non proxima. Tum quia hic non dicitur peccare ex occasione, sed ex cognitione confessionis, unde sicut non est denunciandus Confessarius, qui audita confessione mulieris (quæ non cognovisset, si non audivisset) accedit ad ejus domum, &c. ut à numer. 503. & tractat in honesta, ita nec in casu.

Respondet, esse denunciandum, etiam si non esset secutus effectus, quia sollicitavit in actu confessionis; nam interrogatio illa fuit impertinens ad confessionem, & inhonestâ; quoniam fuit callida requisitio modi pro obtinendo suo pravo fine: v. n. 506.

QUÆRES IX.

588 Confessarius mulieri, quæ in confessione se accusavit de turpi desiderio, dixit: tu non patraisti, quod cupiebas; sed si quis tibi daret quantitatem pecuniæ, id ageres? An sit denunciandus?

Resp. cum distinctione, vel mulier respondit affirmativè, vel negativè.

Si respondit affirmativè, & Confessarius tacuit, & eam non reprehendit, ut patet Reus sollicitationis, & denunciandus. Tacet. Si eam reprehendit, tunc solutio detur ex exitu. Si enim postea accessit ad domum, & pecuniam obtulit pro reatu, Reus est sollicitationis, juxta dicta n. 587.

Si respondit negativè, & sic fuit absoluitur Bordonus in Trib. fidei cap. 23. n. 111. ubi non esse denunciandum, quia talis sollicitatio sumi potest in bonum sententia: potest enim dici facta in ordine ad habendam bonam dispositionem penitentis, an sollicitatione absolute: si namq; mulier affirmavit, eam non absolvisset.

Ad Bord. non potest hujusmodi Confessorium à nota imprudente extimere, cum dicta n. 566.

CAPUT XII.

De secunda Clausula.

589 **M**andantes omnibus Confessoribus, suos penitentes, quos non viderint se ab aliis, ut supra sollicitatos, momentaneè investigatione denunciandi sollicitatos, si præfertur, tractantes, inquisitoribus, seu inquisitoribus ordinariis.

Pœnitens sub mortali denunciante tenetur Confessarium sui sollicitatorem; quæ agit de re gravi, & de abusu sacramenti, etiam si semel eam sollicitaverit, quia semel sollicitator, est verè sollicitator, de quo loquitur Bala. Imò qui semel sollicitavit unam, sollicitatus, quod sollicitaverit plures, n. 281.

590 Denunciare tenetur ille, qui sollicitationem, quatenus casu vidit, non auditu proprio auriibus. Etiam ille, qui sollicitationem auditu immediato, scilicet ex ore ipsius Confessarii sollicitatoris, aut penitentis sollicitati, seu bonæ famæ. Nisi non bene recordetur.

verborum Tancr. *com. 4. tr. 1. de Penit. q. 23.* vel non recordetur, à quo audivit. Aut si quæ audivit, audivit ab ignotis.

591 Difficultas est. An ille denunciare teneatur, si audivit à personis levibus, & non sit dignis?

Negant Bord. *num. 94.* Lejnder *cit. 9. 57.* & quod ipsum Trullench, Rodr. Port. Corduba, Navar. & Hurt, nam malevolis, & maledictis non est credendum, sed tantum providis, & honestis personis, *cap. qualiter 24. de accusat.* Ratio est, quia denunciator tunc exponere periculo gravis damni sibi, & Reo; ubi, quia peccata notari levitatis, juxta illud: *Qui cito credit, levis est corde;* Reo, quia illum exponeret periculo infamiae injustæ afflictionis, aut poenæ. Unde non dicitur scire, qui audivit à persona levi. Henr. & Cord. te monent, ut ipsum, à quo audivit, mittas ad Inquisitorem. Negat etiam Bord. si poenitens, à quo audivit, sit mas, sed non juvenis, quia sollicitatio dicta in personam non juvenis, est suspecta de malignitate.

Ex universaliter, Bord. *num. 582.* ait, in dubio sollicitationis non esse onus denunciandi; quia in dubiis ex una parte quisque suam possidet libertatem, ex alia favendum est Reo. Tū quia dubia sunt meliorem partem interpretanda, item Bord. *in man. Consul. sect. 25. à num. 108. v. num. 570, 576.*

592 Me tamen magis movet sententia affirmativa quam tenent Diana *p. 4. tr. 5. ref. 28.* & Spachariu. Ratio est, quia fundamenta sententiae negativæ habent locum in aliis criminibus, & Tribunalibus, minime in civilis, & delictis spectantibus ad Sanctum Officium; quia in hoc Tribunali admittuntur testes inhabiles, excommunicati, perjuri, infames, criminosi de criminibus exceptis, &c. qui sunt pessimæ famæ, & levissimæ fidei; quod non fit in aliis: & ita non est mirum, si pro his deli-

ctis denunciarentur dicta personarum levium. Pro his ergo non spectat ad te discernere, si persona, à qua audivisti, sit bonæ famæ, & fide digna, vel non, sed ad Inquisitores. Cujus rei ratio est, quia delicta hæresis, aut suspecta de hæresi, sunt ita permissiva Reipublicæ Christianæ, ut ad ea extirpanda oporteat hujusmodi testes admittere.

593 Illum, qui id audivit ex auditu mediato, hoc est à tertia persona media, quæ id ab alia audivit non tenetur denunciare, ait Bord. *cit. num. 94.* quia ex *l. 2. §. Idem habeo ff. de aqua pluvi. arc.* loquendo de auditu mediato dicitur; *Quod audis, nescire diceris.* Non sic, qui audivit ex auditu immediato, quia hic habet pro authore ipsum auctorem sui dicti. At firmiter pnto, quod denunciare teneatur, si aliàs persona media sit fide digna. Bonac. *tom. 1. de onere denunt. disp. 6. pag. 893. nu. 1.* qui id docet quo ad dicta extra causas fidei. Quia licet testes ex auditu regulariter non probent, nisi à pluribus audierint, qui ipsi audierint; dant tamen viam inquirendi ab illis, qui immediate audierunt, aut viderunt. Bord. autem novissime mecum sentit *in man. Consul. sect. 25. num. 166.*

594 Si principalis denunciavit, aut denunciare velit, scientem ad nihil teneri, quia jam est satisfactum Sancto Officio, ait Bord. *n. 93.* Hoc autem dico esse verum, quando sciens scit ex auditu immediato à persona sollicitata, quia tunc ejus denunciatio, cum sit tota fundata in autoritate dicentis, non habet majorem vim, quàm denunciatio ipsius personæ sollicitatæ, nec ei addit majorem fidem. Minime verò quando scit ex auditu immediato ipsius confessorii sollicitantis, vel quia lateri confessionarii proximus casu ipsum sollicitationis actum audivit, non vidit; nam in utroque casu scientis denunciatio addit denuntiationi personæ sollicitatæ majorem virtutem, &

O o o o o 3) fidem

fidem; quoniam in primo casu addit confessionem extrajudicialem ipsius confessori; in secundo addit novum testem, ita ut sint duo testes de scientia ejusdem singularis delicti, ac proinde in utroque casu sciens denunciare tenetur, etiam si persona sollicitata denunciaverit.

595 Item addit Bord. quod sciens non teneatur denunciare, quando persona sollicitata excusatur, quia sciens uti accessorius obligatur eadem lege, quâ principalis.

Neque hoc puto absolute verum, quia potest dari causa legitima, puta prudens periculum gravis mali, aut impotentia in persona sollicitata, quæ non militet in sciente. Illud est verum, quod mortuo confessario expirat onus denuntiationis; quia cessat finis legis, qui est emendatio, & punitio in aliorum exemplum.

Denique subdit Bord. in *man. Consult. sect. 25. n. 166.* quod audiens ab ipso sollicitante, aut à persona sollicitata, quæ sit bonæ famæ, non teneatur denunciare, si sollicitator se exculpavit coram Inquisitore.

596 Tam in hoc, quàm in aliis delictis ad Sanctum Officium spectantibus, denunciare tenetur, qui probare non potest, ex Decr. Alex. VII. *prop. 5. die 24. Septemb. 1665.* & licet delictum sit occultum, & deliquens non sit diffamatus; quod in aliis Tribunalibus non procedit ratio primi, quia de ratione denuntiationis est, ut denunciator non teneatur probare delictum, Tum quia denunciator in Sancto Officio accipitur ut testis. Item sufficit Tribunali ad diligentias adhibendas. Denique contingere potest, ut præcedant, aut sequantur aliæ denuntiationes contra eundem, quibus additâ tuâ denuntiatione, Tribunal habeat jus inquirendi contra Reum, & vocandi ad iudicium.

Ratio secundi; quia hæc delicta sunt con-

tra bonum publicum Reipublicæ Christianæ, quod prævalet bono privato, & juri, quod quis habet in propriam famam, quoniam delictum est occultum, aut probatum non potest.

597 Eadem ratione denunciare tenetur, qui scit sub secreto naturali, etiam si secretum fuerit adjunctum juramentum de non manifestando; quia secretum naturale est bonum privatum, illud autem manifestare est bonum publicum; quoniam illud tacere præjudicat bono publico. Bord. *n. 16.* Omnino tamen excusat sigillum sacramentale, quia id est in bonum publicum, & potiori jure nec prementum tenet; quia est de materia mortalis mala.

598 Non tenetur tamen denunciare, qui scit occasione consilii, quia tacere, quod loquitur occasione consilii, spectat ad bonum publicum, ad conservandum scilicet opus misericordiarum, instruendo ignorantes, & impios. Item inductum in favorem non est nequendum in detrimentum. Bord. *nov. q. 1.*

599 Mulier sollicitata tenetur per sanctum confessorium sollicitantem denunciare; quia hæc est obligatio personalis, quæ per alium fieri non potest; aliàs denuntiatio est traditum alterius.

Qui denuntiant per Epistolam sine nomine non satisfaciunt, bene verò, si eas proprio nomine, & cognomine subscribant; quoniam tamen sunt postea à Tribunali vocandi, ut eorum iuridicè deponant.

Mulieres nobiles, & similes, veteri more debent accedere ad Sanctum Officium. Quæ si valde vereantur, monere debent Inquisitorem per internuntium, ut mittat in delationem Notarium ad denuntiationem recipiendam. Et ita debent facere Moniales, & postquam Monasterio detentæ, quæ exire non videntur.

Aprior internuntius est confessarius, cui In-
 quitur monitus potest dare commissionem,
 ut recipiat in scriptis, & cum iuramento de-
 nuntiationem. Ex Decr. S. Inquis. Rom. iulii
 Urb. VIII. 27. Septemb. 1724. apud Bord. c.
 23. de sollicit. n. 89. his verbis: *E quando il pe-
 nitente tutavia persistesse nella medesima re-
 nuncia. N. S. si contenta che dal Vescovo, o In-
 quisitore si dia autorità al Confessore di ricer-
 care per scrittura, e congiuramento la di-
 nuntia, per portarla subito à chi gli h. verà
 autorità di pigliarla.* Quem modum
 expectatus sum apriorem pro recipienda mo-
 nialis denuntiatione, absque periculo quod
 denuntians ceteris monialibus manifeste-

ret.

Quicquid Confessarium sollicitantem, tene-
 tur illum denuntiare, etiam si sit amicus.

Non tenetur autem, si prudenter inde ti-
 meat grave malum sibi, aut suis conjunctissi-
 mis, videlicet patri, matri, marito, filiis, aut
 fratribus.

Pater non tenetur eum denuntiare pateri,
 mater, filius, frater, n. 493. Tancred. tom. 4. tr. 1.
 qu. 23. Diana p. 1. tr. 4. ref. 3.

600 Si poenitens sollicitata non denuntia-
 rit, Confessarius autem ex aliorum denuntia-
 tione confessus, aut convictus, punitus fuit de
 eadem sollicitatione ipsius poenitentis, de-
 nuntiare amplius non tenetur; quia non sit
 hoc iudicium in eundem. Tenetur autem de-
 nuntiare, si Confessarius fuit punitus non pro
 ea, sed pro alia sollicitatione, sive alterius, sive
 ipsius poenitentis; quia aliàs non diceretur
 sufficienter punitus, cum magis puniantur
 duae sollicitationes, quam una, & tres, quam
 duae, &c. Bord. n. Diana p. 4. tr. 5. ref. 49.

Imò in causa haresis, accedente novâ pro-
 batione novi actus hareticalis, Reus iterum
 punitur. Diana p. 4. tr. 5. ref. 21.

601 Confessarius sollicitans potest à quo-

libet simplici Confessario absolvi; quia solli-
 citatio nullo jure est reservata.

In Diocesi verò Neapolitana sollicitatio
 à Confessario facta in actu confessionis, aut
 immediatè ante, vel post, est casus reservatus
 sub excommunicatione. Facta verò occasio-
 ne confessionis est casus reservatus, sed non
 sub excommunicatione. Primum habetur in
 Synodo pag. 97. n. 7. secundum ibid. pag. 98.
 n. 18.

Sollicitans filiam spiritualem confes-
 sionis, extra tamen casum confessionis, non est
 denuntiandus, quia hic casus nec sapit suspi-
 cionem haresis, nec in Bullis comprehendi-
 tur. Bord. n. 116.

Q U Æ R E S I.

602 *An mulier teneatur denuntiare Con-
 fessarium sollicitantem, à quo antea plura
 munera habuit. & sperat habere abiq; malo si-
 ne ratione elemosina?*

Negat Saneius apud Dianam p. 10. tr. 13.
 ref. 46. quia obligatio gratitudinis circa
 benefactorem est ex jure naturali, quod præ-
 valet juri humano denuntiationis. Tum quia
 talis mulier se privaret beneficiis futuris,
 quod est idem, ac in propriis bonis jacturam
 sentire. Item tenet, si munera sint in persona
 mariti, filiorum, parentum, & fratrum,
 quia natura gratitudinis non solum obligat
 pro beneficiis in propria persona susceptis,
 sed etiam in persona mariti, filiorum, paren-
 tum, & fratrum.

Resp. omninò teneri ad denuntiandum.
 Diana cit. qui refert, allatam opinionem fuisse
 se ex operibus Saneii delectam à S. Congr.
 Indicis. Ratio est: quia obligatio denuntian-
 di nedum est ex jure humano ratione Edicti,
 & Bullarum, sed etiam ex jure naturali, potio-
 ri quàm jus gratitudinis; quia est ad conser-
 van-

vandum bonum Republica Christiana. Tum quia longè major est obligatio gratitudinis, quàm habemus Creatori Summo Benefactori, quàm benefactori creato.

QUÆRES II.

603. *Mulier sollicita a, certo cognoscit Confessarium ad id motum esse, non quia male sentiat de Sacramento, sed ex pura fragilitate. An teneatur eum denuntiare?*

Videtur, quòd non, quia Pontifices, ut patet ex cap. 14. qu. 2. moti sunt ad præcipiendam denuntiationem Confessariorum sollicitantium, quatenus præsumunt eos male sentire de fide, hinc eos declarant suspectos de fide; cessante autem præsumptione in lege cessat lex. Et cessante suspitione hæresis, delictum cessat esse Tribunalis fidei.

Resp. tamen teneri eum denuntiare. Præsumptio enim est triplex, hominis scilicet, & est conjecturatio concepta in animo alicujus, ex aliquibus indiciiis; juris & est probabilis conjectura ex certo signo à jure præscripto, ita ut eo dato, si non probetur contrarium, habetur pro certo, & denique juris, & de jure, quæ à lege statuitur, tanquam firmum jus, ita ut excludatur omnis probatio in contrarium. Talis in casu sollicitationis est præsumptio, est inquam juris de jure, quæ facit legem absolutam, & non admittit probationem in contrarium. Constitutiones enim Pontificiæ relatae n. 483. declarant hujusmodi sollicitantes suspectos de hæresi, eosque abjurare faciunt, non obstante, quòd fateantur se motos ad sollicitandum, non quia male senserit, sed libidinis impetu.

QUÆRES III.

604. *Confessarium post sollicitationem somnet alii confessionis poenitentia se. An denuntianam?*

Resp. affirmativè. Diana p. 4. n. 1. 2. Bord. num. 98. quia alius quilibet Confessarius sollicitans posset denuntiationem efugere; nam post sollicitationem, poenitens dissenserit, sive confiteri, non ostendere signa doloris, & dicere se poenitere. Tum quia, quòd factum jam est, non fieri, l. in bello. ff. de cap. 23. postulat ver.

QUÆRES IV.

605. *An poenitens teneatur denuntiare Confessarium, si credat eum esse emendatum?*

Negat Leander r. 5. de poenit. d. q. 1. quaest. 7. & apud ipsum Sotus, Maldus, Naldus, Acugna, Preiras, Port, Poyndus, Lezana, Castropal. D. Anton & alii multi, quia finis denuntiationis est emendatio proximi; unde hac habita, cessat omnis denuntiationis; quoniam cessat ejus finis. Quædam docent quoad alia delicta.

Hanc sententiam limitat Fagnanus l. 6. cap. 4. num. 17. dicens, eam non tenere de omnibus delictis suspectis de hæresi; minime verò de hæretico formaliter, quæ emendatio difficulter consistere potest, sed potest abstinere, quin libellum, quædam amplexatus, alios doceat. Apud Diana p. 1. tract. 4. ref. 4. probabiliter denuntiationem ait esse Bord. in Trib. fidei p. 2. n. 98.

606. *Signa emendationis, quæ à deo*

hinc excusant, dicunt esse, 1. Si delinquens est
sua mentaliter confessus. Felinus, 2. Si sub-
iurati est consecutus. Geuenis, 3. Si per trien-
nium bene vixit. Freiras, Sincius, & alii, 4.
Specialiter quoad sollicitationem, si mulier
solicitata ter, aut quater ad ipsum Confessa-
rium accedens, in eo animum libidiniosum, &
legem libidinis non reperit; quem modum
implet Diana p. 4. ar. 5. ref. 23. datâ sen-
tentia hac negativa, Ita Leander cit. qu. 8. &
Doctores cit. apud ipsum, 5. Alii id renittunt
ad iuramentum boni viri.

Respondeo tamen penitentem, aut scientem ten-
eri cum denunciare, non obstante iudicio,
quod sit emendatus. Diana p. 4. cit. & apud
ipsum Bonae. Suarez, & alii; item Delbene
cum pluribus p. 2. d. 237. sec. 13. per. 1. & part.
1. d. 1. ubi loquitur de heretico formali, quia
finit denuntiationis in delictis sollicitationis,
& aliis hereticis, aut suspectis de her-
esi, non est sola emendatio proximi, sed
etiam delinquentis punitio publica ad alio-
rum exemplum coercionem, & securitatem;
quod magis urget, cum respiciat bonum
publicum Reipublice Christianae, quam
emendatio fratris, quae respicit bonum pri-
vatum illius: v. n. 614.

QUÆRES V.

607 Confessarius occasione confessionis, & in
Confessionario habuit per plures vices, & dies
sollicitationem cum muliere, cui, cum deberet ipse
Confessarius mutare locum, postea iussit, ut de
peccato cum nullo alio confiteretur, nisi cum ip-
so, si fecit mulier suam ad eum alio die pro con-
fessione generali reversa, ab eo fuit absoluta.
Quo facto mulier per viginti annos stetit in bo-
na fide, deinde audiens Religiosum quemdam im-
ponentem de onere denunciandi sollicitantes in
confessione, venit in scrupulum, an teneatur
Confessarium denunciare: exponit autem, Con-
fess. Exam. Ecclesiast. Tom. II.

Confessarium vivere esse bonam. & in alia be-
Regni indignitate constitutum. Quid dicendum?

608 Suppono 1. confessionem ultimam
fuisse validam, quia cum immine-
ret Confessario mutatio loci, confessio cum eo
non fuit fomentum ad peccati continuatio-
nem; & licet indecenter Confessarius exci-
piat, & absolvat penitentem ab ipso solici-
tatum; valide tamen ex iure communi absol-
vit, si talis confessio non sit causa, & fomen-
tum ad continuationem peccati. Dixi ex iure
communi, quia ex speciali in quibusdam Di-
ocesis interdictum Confessariis sub pena
excommunicationis audire confessionem
complicis in peccato carnis.

609 Suppono 2. quod si mulier sollicitata re-
deat ad ipsum Confessarium, qui sollicitavit,
ut cum eo confiteatur, & absolvatur, non te-
neatur Confessarius monere ipsam, ut denun-
ciet. Bord. n. 68. quia ex iure nature nemo
tenetur seipsum prodere, num. 493. quod
liquet ex verbis Bullae, num. 483. Et suos peni-
tentes, quos noverint fuisse ab aliis sollicitatos
&c. Optimum tamen consilium erit, si Con-
fessarius mulierem spontanea comparitione
præveniat Bord. n. 86. his suppositis

610 Respo. mulierem nisi in teneri denuncia-
re Confessarium. Delbene pa. 2. d. 237. sect. 13.
per. 2. Ratio est, quia mulier sollicitata non eva-
dit onus denunciandi per hoc, quod confessa
sit cum ipso Confessario sollicitante; quoniam
hoc est damnatum ab Alex. VII. die 24. Sept.
1665. prop. 7. neque per hoc, quod ex lapsu
tanti temporis iudicio boni viri censetur
emendatus ut dictum est n. 606.

611 Eam tamen ab onere denunciandi li-
berabunt auctores, qui tenent, penitentem
non teneri denunciare Confessarium, si credat
eum esse emendatum, n. 604. & 605. imò ita
expresse in casu tenet Lupus in casu. Inquisi-
t. ag. 89. cum Acugna Maxime quia ex l. 2. cap.

Ppppp

de

de Apost. prohibetur, ne ultra quinquennium queratur de statu vite alicujus; quoniam ex Farinac. & aliis apud Bord. in Trib. fidei c. 30. n. 9. post triennium quis prælumitur emendatus: v. n. § 4. At, ut bene advertit Bord. cit. hoc non procedit quoad delicta ad Inquisitionem spectantia. In eisdem enim Parmensi apud ipsum n. ponitur §. 1. tenoris sequentis:

E quelli, li quali fanno, o hanno havuto, o hanno notizia di qualivoglia caso spettante al S. Officio e massime d'heresia, sono tenuti come di sopra sotto l'istesso pene, e censure a denunciare, se sono sensati: ma qualivoglia condizione, o longhezza di tempo; onde s'ingannano quelli, che pensano, per esser trascorsi dieci, quindecim, e venti anni, non esser più obligati a denunciare i casi al S. Officio; il che però s'intende di quelli, che non hanno mai sodisfatto, e denunciato.

QUÆRES VI.

612. An pramittenda sit ante denunciationem correctio fraterna, si firmiter emendatio speretur?

Afirmavere, pramittendam esse correctionem fraternam, si speretur emendatio, ita ut ea facta, si firmiter credatur emendatio, correctus non sit denunciandus; D. Thomas 2. 2. q. 33. art. 7. ubi ait: *Quod si aliquis occulte trahet, quomodo civitas tradatur hostibus, vel si hereticus privatim homines a fide avertat, & quia ille, qui sic occulte peccat, non solum in se peccat, sed etiam in alios: oportet statim procedere ad denunciationem, ut hujusmodi nocuum impediatur: nisi forte aliquid firmiter existimaret, quod statim per se: am admonitionem posset hujusmodi mala impedire:* D. Thomam secuti sunt Sotus, Canus, Silvester, Lopez, Ledesma, Reginaldus, Port. Joan. de la Cruz, & alii apud Dian. par. 1. ar. 4. ref. 2. qui id tenent de omni-

bus delictis ad S. Officium spectantibus, etiam si sint de heresi formalis. Idem tenent de delicto sollicitationis, & aliis suspectis de heresi, Fagund. Molfesius, Homobonus, & alii apud Dianam cit. eum Leandro cit. 2. q. 1. §. 6. & Delito in *disquisit. mag. lib. 5. sect. 4. n. 8.* apud quem aliqui idem tenent in dicitur, illa profutura correctio. Quorum ratio est, quod præceptum correctionis est de jure naturali, & divino; præceptum vero denunciationis humanum, quod illi prævalere non potest, imò Fagundez, & Peyr. apud Dianam cit. 2. q. 1. §. 6. dicit, quod ut correctio iudicetur non potest, non sufficiat fieri semel, sed fieri iterum, atque iterum, quamdiu iudicio quæriti speretur emenda, & attendi debent quætas correcti, & corrigentis.

613. Resp. in delictis ad S. Officium spectantibus, tam si sint de heresi formalis, quam si sint sollicitationis, & suspecti de heresi, omnino faciendam esse denunciationem, nulla præmissa correctione fraterna, etiam si firmiter emendatio speretur. Diana cit. apud ipsum Bonac. Sancius, Silvius, & alii dicit, quia in denunciatione Evangelica pramittenda est correctio fraterna, per Glossam 2. do. accusat. v. *charitativus*, minima in denunciatione judiciali, quæ quidem est præcepta impænam delicti, qualis est denunciatio quoad delicta Inquisitionis; ratio est præcisè in gratiam fratris, & jus emendationem intendens; ista est magis principia gratiam legis, quæ punitionem intendit, & bonum publicum, quod prævalet bono commodo privato fratris, ut loquitur Scot. in 4. dist. 1. q. 2. §. ar. F. v. n. 606.

614. Præterea in delictis hæreticis suspectis de heresi, difficulter emendatio speratur, quia sunt ita viscosa, & perniciosa Christianæ Reipublicæ, ut non sit facultas correctionem fraternam eorum extirpare.

QUÆRES VIII.

618 Cui facienda sit denunciatio Confessarii sollicitantis. Inquisitoribus, an Episcopo? Et an liberetur à denunciatone facienda Inquisitoribus, qui denunciavit Episcopo?

619 R Esp. 1. In Regnis Hispaniarum, tam in causa sollicitationis, quam in ceteris causis fidei, denunciatone. n. faciendam solis Inquisitoribus, ita ut denunciatus Episcopo, non liberetur ab onere denunciandi Inquisitoribus; imò Episcopus tenetur illum ad Inquisitores pro denunciatone remittere. Diana par. 4. tract. 5. resol. 52. Leander tract. 5. de poenit. disp. 13. q. 46. quia licet ex jure Episcopi in causis fidei possint separatim procedere contra hæreticos, aut suspectos; in Regnis tamen Hispaniarum ex consuetudine, & privilegio soli Inquisitores, nedum in causa sollicitationis, sed etiam in ceteris causis fidei cognoscunt, & procedunt, Episcopis assistentibus solum per procuratores, qui vocari solent Ordinarii; quibus consuetudinibus non derogat Bulla Greg. & multò magis non derogat decretis à prioribus Pontificibus concessis, quòd soli Inquisitores in crimine sollicitationis cognoscant.

620 R Esp. 2. In aliis Regnis, & Inquisitionibus, ubi talis consuetudo, & tale privilegium non adest, denunciatonem fieri posse solis Episcopis, ita ut denunciatus liberetur ab onere denunciandi Inquisitoribus; quia per Bullam Greg. XV. conceditur Episcopis, ut possint simul, aut separatim cognoscere de crimine sollicitationis. Item conceditur Episcopis, ut in causis fidei, tam contra hæreticos, quàm contra suspectos, possint procedere separatim ab Inquisitoribus, ex cap. Per hoc, de heret. in 6. cap. de Inquisitione.

R P P P P 2

1160

ex animo, & inclinatione hujusmodi delinquentium: liquet experientia de maleficis, & superstitiosis, qui etiam post punitionem, quæ est plus deus solent in similia delicta recidere, cum hoc solo discrimine, quòd accusatos invigilent, & videant ad se occultandum, quòd magis nocet publico bono.

615 Denique aperta via correctioni, seculo daretur via denunciatoni; nam isti scientes, quòd correctione despecta essent denunciandi, & puniendi, e contra verò, quòd ea excepta, eximetemur; fingerent se libenter correctionem acceptare, & ore gratias agerent, se excusando de præterito ex ignorantia, aut in advertentia; sunt enim homines callidi, non hebetes.

626 His accedit Decr. SS. Inquisit. coram Alex VII. die 8. Julii 1660. licet aliàs n. 249. relatum, per illa verba: Etiam si nulla fraterca correctio, vel alia monitio præmissa fuerit, amonuerit, &c. ad denunciandum.

QUÆRES VII.

617 An si de sum non publicetur, adhuc mulier sollicitata teneatur Confessarium denunciare?

R Esp. affirmativè. Diana par. 4. ar. 5. res. 41. & quia delictum sollicitationis est suspectum de hæresi, tunc tenetur denunciare sub mortali, & sub excommunicatione latæ sententiæ, vel ex ipso delicto, quatenus est perpetuum, ut in n. 240. vel ex Decr. Univ. Inquis. Romæ die 3. Januarii 1623. apud Dianam cit. præcipiente sub excommunicatione majori latæ sententiæ, denunciandos esse hæreticos, aut de hæresi suspectos, intra duodecim dies à notitia delicti, Inquisitoribus, vel locorum Ordinariis; v. n. 641. quòd Decretum esse perpetuum, docet Diana cit. contra Bord. in Trib. fidei cap. 30. n. 2.

nes, de heret. in 6. & in aliis textibus apud Dianam cit. unde Episcopi de jure communi in causis fidei procedunt; ac proinde jurisdictio Inquisitorum non præjudicat jurisdictioni Episcopi, quia non est Inquisitoribus data privative, id est exclusive quoad Episcopos, sed cumulative. Unde ait Diana, Inquisitores esse datos Episcopi tanquam adjuutores.

Q U Æ R E S. IX.

621 Episcopus sollicitans, cui sit denunciandus?

Resp. Episcopos sollicitantes non esse denunciandos Inquisitoribus, sed Sedi Apostolicæ. Leander tract. 5. de pœnit. disp. 12. quest. 70. Thom. Hurt. Castropol. Fagun. & alii apud ipsam. Quia Episcopus etiam in causâ heretis non subditur Inquisitoribus, ex o. Inquisitores, de heresi in 6. & Teid. sess. 24. c. 5. de reform. his verbis:

Contra criminales graviore contra Episcopos etiam heretis quod absit qua depositione aut privatione digni sunt, ab ipso tantum Summo Rom. Pontifice cognoscantur, & terminentur.

622 Nomine Episcopi hic veniunt Episcopi titulares, item Episcopi electi, & à Sede Apostolica approbati, licet non jam consecrati; minime si sint solum electi.

623 Pariter Sedi Apostolicæ sunt denunciandi Nuntii, seu legati Sedis Apostolicæ, ejusque Officiales. Illi autem dicuntur legati, ministri, seu officiales Sedis Apostolicæ, qui ad negotia ejusdem Sedis destinati sunt; minime, qui ad causas particulares quotidie à Sede Apostolica mittuntur. Quia isti non negotia Sedis Apostolicæ, sed personarum particularium tractant, licet auctoritate Sedis.

Nec obstat, quod Inquisitores habeant à Summo Pontifice delegationem specialiter contra omnes; quia sub delegatione proce-

dendi contra quoscunque personas ejusdemque dignitatis, & qui buvis generaliter nominatis, non comprehenduntur Episcopi, nec presb. & specialiter de Episcopi in commissione facta fuerit mentio. Ita Leander.

Q U Æ R E S. X.

624 Inquisitor sollicitans, cui sit denunciandus?

Ronna, & Emericus apud Leander tract. 5. qui tenent, Inquisitores non tenent delegatos Sedis Apostolicæ, & officiales, conseqüenter docent esse denunciandos Sanctæ Sedi.

Simanchas verò, qui tenet, esse Subdelegatos, & Commissarios Inquisitorum tenent, docet esse Inquisitori Generali, seu Sedi Tribunali Inquisitionis denunciandos.

Q U Æ R E S. XI.

625 An Generales Ordinarii sint denunciandi Inquisitoribus, & a quo potest?

Resp. esse denunciandos Inquisitoribus, patet ex verbis Bullæ Gregor. de quibuscuq; dignitatibus, & præsentibus quorvis privilegio muniti existant.

626 Quoties ad punitionem veniunt in sacro Trib. cap. 27. n. 27. & apud Dianam par. 4. tit. 8. res. 2. uterque Rom. Inq. & Navar. volunt, quod denunciatio accepta, non possint ulterius procedere contra Generales, sed debeant Sedem Apostolicam moneere, ut decernat, quid agendum. Illi ligunt ex o. Inquisitores 16. in 6.

Si tamen Inquisitores ipsi, Episcopi, vel alios Superiores Prælatos severius, vel non fuerint circa crimen heresios commissa, de hoc diffamatos existere vel suspicari, debentur Sedi Apostolicæ denunciare.

627 Resp. posse Inquisitores contra Generales procedere, Diana cit. & Frezza.

QUÆRES XII.

631 Intra quem terminum facienda est denunciatio, & danda absolutio?

Terminus pro denuntiatione facienda pendet ab edicto Inquisitorum. In edicto Inquisit. Hispani apud Leandrum q. 53. solent assignari sex, aut septem dies, n. 617. & n. 26. & 237.

632 Dies autem termini non computantur in termino. Diana par. 4. rr. 5. ref. 41. unde si edictum publicetur die Dominica hora 16. quia una dies constat ex 24. horis, incipit die sequenti eadem hora, & terminat sequenti Dominica eadem hora.

633 Qui ignoravit publicationem edicti, teneatur denunciare non statim, ac sciat, sed intra eundem terminum computandum post diem notitiae, quia non debet esse peioris conditionis, ac illa, quae habuit notitiam. Leander tr. 5. de penit. disp. 13. q. 55.

634 Quae sunt conformia edicto Inquisit. Regni Siciliae ubi habentur haec verba: *Habitate darventte personalmente, e comparire innanzi di Noi, per dirlo, e manifestarlo fra termine di giorni sette primi seguenti, doppo che queste nostre lettere sacranno lette, e publicate, o di quello haverete notizia, in qualsivoglia modo, e bu sia.*

635 Idem tenet Leander cit. q. 56. eum Trullench. de eas, quae scivit, sed fuit impedita cessante impedimento.

Probabilius tamen dico, quod teneatur statim. Diana par. 4. rr. 5. ref. 26. quia cum sciverit, jam habuit tempus providendi, & confutendi: v. n. 48.

636 Imò si intra terminum impedimentum futurum provideat, puta quia debet iter agere ante terminum, eam non libero à mortali,

PPPPP 3 si non

si non denunciaret, antequam spiret terminus. Sicut non liberatur à mortali, si intra tempus, quo obligat præceptum confessionis, & communionis annuæ, prævideat impedimentum futurum, v. gr. inopiam Confessoriorum, &c. & non præveniat Diana par. 4. tr. 5. ref. 29. contra Joannem Sincium.

637 Terminò autem culpabiliter elapso, incidit in excommunicationem majorem latæ sententiæ, à qua à nullo potest absolvi, nisi facta denunciatione; sicut fur absolvi non potest, nisi facta restitutione; & ulterius semper in ea perdurat peccatum mortale, & obligatio denunciandi.

638 Confessarius prudens non debet mulierem absolvere, antequam denunciaret, sed debet prius eam remittere ad denunciandum: idem & in aliis delictis dicendum est de viro, præsertim si sit homo ordinarius; quia hujusmodi absoluti, haud amplius curant denunciate. Diana par. 1. tr. 4. ref. 27. contra Bord. n. 86. qui ait, absolvendam esse, si promittat denunciare; quia sic est satis disposita ad sacramentum.

639 Hoc autem limitat Diana par. 1. tr. 4. ref. 27. cum Zanardo, Rodr. & aliis nisi urgeat necessitas communionis, & persona sit timorata conscientiæ, ac promittat quamprimum denunciare; & universatim, si adsit causa, ob quam prudens Confessarius judicet denunciationem esse differendam. Idem ait Nava. apud Dianam cit. de hæretico.

QUÆRES XIII.

640 *Mulier incidit in excommunicationem à denunciatione ommissam, modo poenitens accedit ad Confessarium, promittens se statim denunciaturam. An possit absolvi?*

Lucius apud Dianam par. 4. tr. 5. ref. 35. affirmat, posse absolvi virtute Bullæ Cui-

ciatæ, aut privilegiorum à Religione, & retinens rem alienam, potest bene, aut non absolvi cum proposito restituendi, à quo tumax, eò quòd non vult ad iudicium venire, potest absolvi, si det cautionem de futuro iudicio. Ita qui promittit denunciare.

Resp. cum Diana cit. negativè, citat censuram; nam non potest quis à peccato absolvi, nisi prius à censuris; & quia licet non potest quis absolvi per Bullam, nisi facta parte, sequitur, quòd talis mulier non potest absolvi, nisi prius denunciaret, & præsertim in causis S. Officii, utpote quæ spectant ad fidem.

QUÆRES XIV.

642 *Mulier ista, quæ incidit in excommunicationem ob ommissam denunciationem, possit à quolibet Confessario absolvi?*

Affirmat Lupus p. 1. l. 5. ar. 3. diff. 2. quia reservatio hujus censuræ non perseverat, quamdiu perseverat omnis denunciandi; unde expirat satisfacta parte, non continuo denunciando id suadet ex verbis illis quæ esse solent:

Edalla detta scomunica e peccato non incorreranno i disobedienti, nulli, & non Noi, & dal Supremo Tribunale del S. Officio non essere assoluto, se prima non ha avera satisfacta al S. Officio.

Resp. non posse à quolibet Confessario absolvi; bene verò virtute Bullæ, cum à Regibus virtute privilegiorum. Bord. ad Tit. 30. n. 19. Ratio primi, quia talis excommunicatio est reservata Pontifici, & Inquisitoribus, præsertim ex Decr. die 3. Januarii 1621. relato num. 617.

Præterea frustranea esset reservatio, si tante onere denunciandi, censura per se non posset à quolibet, etiam non privilegiorum.

QUÆRES XV.

643 *Mulier incidit in excommunicationem ob omissam denunciationem, modo ei supervenit legitimum impedimentum. An possit absolvi.*

Resp. posse absolvi à privilegiatis, vel virtute Bullæ, ad reincidentiam, & cum promissione denunciandi impedimento cessante; quo quidem cessante, non denunciando denuò reincidit in culpam, & censuram reservatam. Ratio est, quia durante legitimo impedimento non obligat satisfactio partis, non tamen extinguitur, sed suspenditur, nisi adfit caput, quo extinguitur obligatio denunciandi. Si adetur à pari de eo, qui fuit in culpa ad restituendum, & postea evadit impotens, qui potest absolvi durante impotentia.

Durante autem impedimento, v. gr. infirmitate, &c. non tenetur quis denunciare per alium, v. gr. per Confessarium, quia obligatio denunciandi est personalis. Imo, si quando primò habuit notitiam sollicitationis, aderat impedimentum, tunc eo durante potest à quolibet simplici Confessario absolvi cum promissione, ut denunciaret impedimento cessante; quia tunc nec habetur reservatio, nec delictum non denunciando.

644 *Prudens autem Confessarius non debet huiusmodi mulierem absolvi, si impedimentum est duraturum per paucos dies, in quibus non urgeat necessitas communionis, ut in n. 638.*

CAPUT XIII.

De 12. & ultima Clausula.

645 *Quod si hoc officium prætermiserint, & vespæntentes docuerint non tene-*

73

ri ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, ut supra. *Idem locorum Ordinarum. Inquisitores illos pro modo culpa punire non negligant.*

646 Confessarii non monentes suos penitentes de onere denunciationis, aut docentes non teneri, peccant mortaliter ut patet per illam particulam, *mandantes*, in 11 clausula appositam *num. 589.* & ulterius incurrunt penas ab Alex. VII. & Paulo V. fulminatas, *num. 248.* & 250. relatas.

647 Et idem dico de cunctis Superioribus, & Religiosis, qui suos penitentes, aut consilium petentes non monent de onere denunciationis, aut eos docent non teneri in delictis Sancti Officii, etiam de levi suspectis, ut constat ex ipsis decretis cit.

QUÆRES.

648 Confessarius, postquam sollicitavit mulierem, sciens eam denunciaturam, ut id evaderet, fecit, ut confiteretur cum alio Confessario, fingens eum habere auctoritatem ex Sancto officio, sicque haud amplius obligari: hinc ille alius Confessarius ex conditio idem fingens, exceptit mulieris confessionem. *Quæritur, quomodo se gerere debeat verus Confessarius cum hac muliere?*

Resp. debere eam monere ad denunciandum Confessarium sollicitantem, manifestando Tribunali utriusque Confessarii delictum. Sequitur ex Decreto de *num. 249.*

CAPUT XIV.

De qualitate delicti sollicitationis.

QUÆRES.

649 An Confessarius sollicitans sit suspectus de heresi.

650 Confessarius in actu confessionis sollicitans ad inhonesta est suspec-

ctus de heresi, quia specialiter advertitur in principali Sacramento penitentie, quod peccatorum remissio, dando (ut ait Gregorius) pro medicina venenum; & sic videtur, quod male sentiat de Sacramento Penitentie.

651 Eadem ratione Confessarius in confessione sollicitaret ad alia crimina, est suspectus de heresi. Alberghinus *in materia* lib. p. 136. Pegna, Freiras, & alii contra Alere, Port. & Bonac. apud ipsos. Non incurret tamen penas à Pontificis contra sollicitantes fulminatas, quia hoc peccatum contra sollicitantes ad inhonesta crimina, ob specialem turpitudinem sollicitationis, quatenus sollicitatio ad inhonesta est, est periculosa, & confessionem maxime istam reddens. Diana p. 4. tr. 5. ref. 27. Ne eas incurrit sollicitans ad inhonesta in Sacramento; quia cum talis sollicitatio ad Sacramento non sit ita factis, Pontifex non inflixere contra sollicitantes in confessione. Diana cit. ref. 16.

652 Est suspectus de fide Confessarius sollicitet immediate ante, vel postquam sollicitans censetur in confessione sollicitans. Diana cit. ref. 50. contra Sorsam, qui dicit, eum non esse de fide suspectum, quia in actu confessionis non sollicitavit, sed sollicitationem distulit, aut anticipavit, ut non peccet, se noluisse integritatem confessionis amaculare.

653 Similiter est suspectus de fide Confessarius sollicitans ex occasione, aut preteritu confessionis, vel simulando confessionem, quia Sacramento abutitur, eique integritatem infert. Diana cit. ref. 50.

654 Confessarius sollicitans in Confessorio, non ex preteritu, nec occasione confessionis, nec simulando confessionem, est suspectus, & abjurare debet. Diana per alios 50. & par. 10. tr. 14. ref. 51. contra Casus

Greg. XV. postquam recensuit septemca-
na sollicitationis, inter quas est sollicitatio in
Confessionario absq; occasione, aut prætex-
tu confessionis, ut in n. 322. immediatè se-
quitur, & injungit Inquisitoribus: *Ut super
his contra prædicta simul, vel separatim ino-
mnia; prout in causis fidei, Sc. inquirant, &
procedant.* His accedit praxis, tam Inquisitio-
ni Romane, ex Dianacit. quàm Inquisitio-
ni Romane, ex Alberghino cit. p. 233. n. 6. quia hu-
jusmodi Confessarii habentur suspecti de fi-
de, & abjurant; quoniam injuria loci redun-
dit in sacramentum, cujus locus est Tribunal.
Dicitur igitur suspecti suspicione ex præsum-
ptione juris de jure: v. n. 603. Carena verò ne-
gè esse suspectum; quia ex sola ratione loci
nulla suspicio oritur.

655 In casibus, in quibus Confessarius so-
licitans est suspectus, esse suspectum de vehe-
mentij, in praxi servat Inquisitio Rom. de levi
Inquisitio Hispana.

656 Mulier tamen Confessarium sollicitans
non est suspecta de hæresi, quia non accedit
ad Confessarium animo se accusandi, & sacra-
mentum penitentiae suscipiendi; adeoq; cum
nullum sit sacramenti initium, nullus est sa-
cramenti abusus, ut patet de illo, qui ad Con-
fessarium callidè accedit animo eum indu-
cendi ad compositionem, & furtum, 2. quia

nullum est jus, quòd eam præsumat suspe-
ctam. Dispar autem est ratio de sacerdote pos-
nitentem sollicitante, quia penitens vel sup-
ponitur accedere a animo confitendi, & sacra-
mentum penitentiae suscipiendi, & sic acce-
dit pro sacramentali confessione, ac proinde
Confessarius sollicitando ad inhonesta, aut ad
alia crimina, vel in aliis sacramentis, dicitur
sacramento abuti, & inde suspectus de hære-
si, quamvis penitens sollicitationi consen-
suet, & sacramentum minimè perficiatur: v. n.
494.

Et tunc Confessarius sollicitans ad inhon-
esta, est suspectus de hæresi, nedum ex vi Bullæ
Greg. XV. verum etiam independentè ab il-
la, sicut est suspectus sollicitans ad alia crimi-
na ob abusum Sacramenti.

Vel sollicitatio supponitur facta à Con-
fessario in confessionario extrà occasionem con-
fessionis, vel quando Confessarius in confes-
sione a muliere sollicitatus consentit. Et tunc
adhuc est disparitas, quia licet in neutro casu
habeatur initium sacramenti, nec sacra-
mentum, cum pariter mulier non accedat animo
se accusandi; in priori tamen casu habetur
suspicio ex præsumptione juris de jure, per
recensita verba Greg. XV. non sic in postero-
ri; quia nullum habetur jus, quòd mulierem
sollicitantem suspectam præsumat: v. n. 603.

Finis Tomi Secundi,